

*Bildspel med gamla
vykort från Tranås
med omnejd.*

135 vykort

*Vykorten kommer från
Eijes Fasths bildarkiv .
De är också skannade
och redigerade av Eije Fasth.*

*Texterna kommer dels från
Elis Kågéns hembygdsböcker samt
Karl-Erik Janssons arkiv
och egen forskning.*

GAMLA VYKORT BERÄTTAR

EN KAVALKAD AV
VYKORT
Del 1

MED TEXTER AV
EIJE FASTH

Om årtalet 1893 stämmer för utgivningen av vykortet måste det vara ett av de äldsta från orten. På vykortet syns Järnvägsstationen, Lilla Torget, Stora Hotellet (Hellkvistagården), Väveribolaget (före branden 1909). Säby kyrka och Norra skolan. Tvåvåningshuset mitt på bilden uppfördes omkring 1950. Det blev år 1919 Tranås första stadshus.

Där vägen från Ydre mötte Holavedsvägen växte samhällets första industrier upp. Över Ydrebron gick vägen fram till det lilla samhället, som på 1850-talet började växa upp utmed landsvägen. Den gamla träbron revs i slutet av 1910-talet. Nämndeman Johan Andersson lät 1889 uppföra en fastighet vid övre Tranåskvarnsfallet åt sin son K-G Andersson, som där startade Tranås Norra Stolfabrik.

PARTIER FRÅN TRANÅS QVARN.

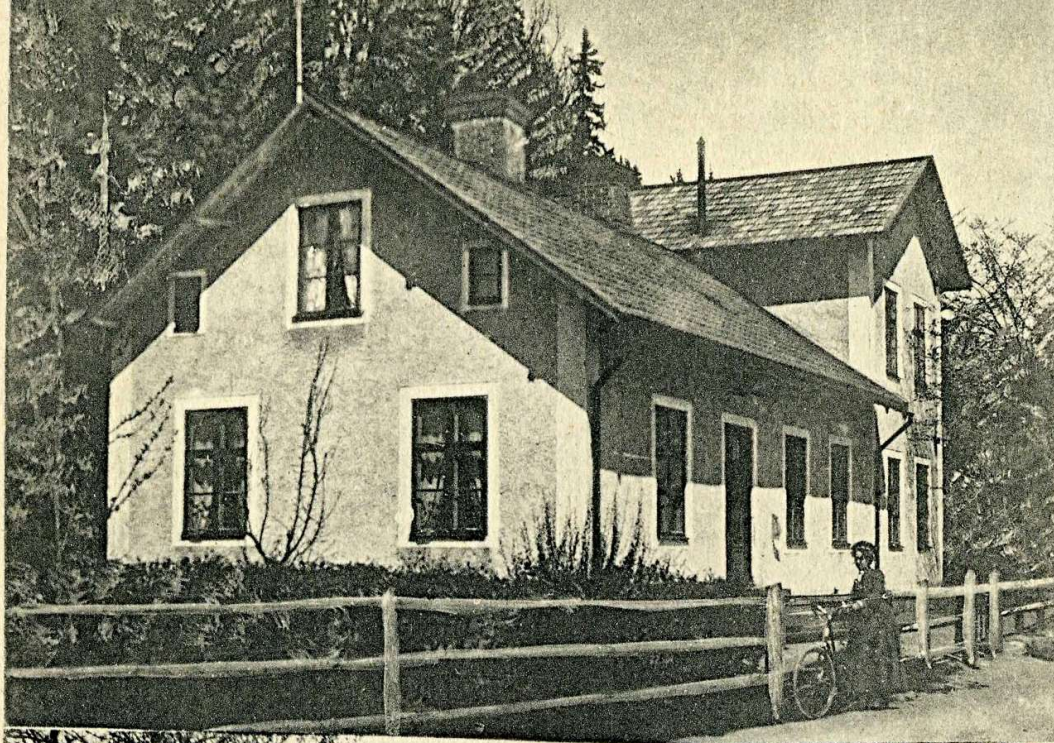
Foto. & förlag: Karl J. Stille.

*Är i dag och besöker
den stora fabriksanläggningen i Tranås
Härnäsvarns municipalsamhälle
från Tranåsvarns. Tekniska
skolan. S. S. S. S.*

Tranåskvarns municipalsamhälle växte upp efter Ydrevägen. Och vid nedre fallet fanns väveriets stor fabriksanläggning. I nederkant av bilden kan man se en tvätterska på en s.k. klappbrygga. År 1903 bildades Tranåskvarns municipalsamhälle med stora planer för framtiden. En kyrka och skola fanns inritade på Uvabergsområdet och brand- och polisstation på Sågarebacken.

Skolhuset i Skobo.

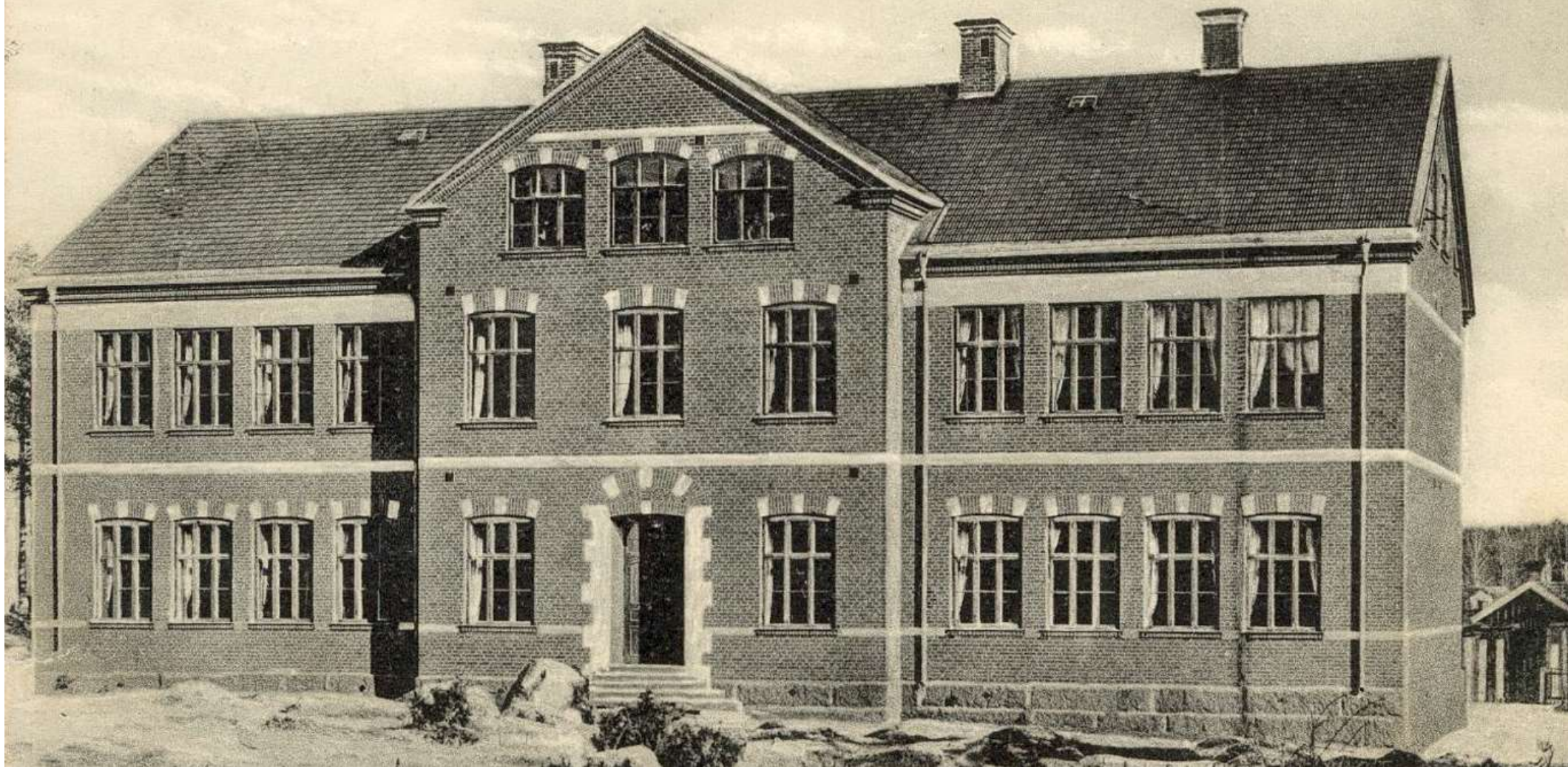
Skolbarnen i Tranåskvarn fick inte gå i köpingens skola utan hänvisades till att gå antingen i Älmås eller Skobo skola. Problemet löstes till en del då Hubbarpsskolan (Södra skolan) blev färdig 1904.

Här delar landsvägen Skoboviken mot Nissagölen till höger.

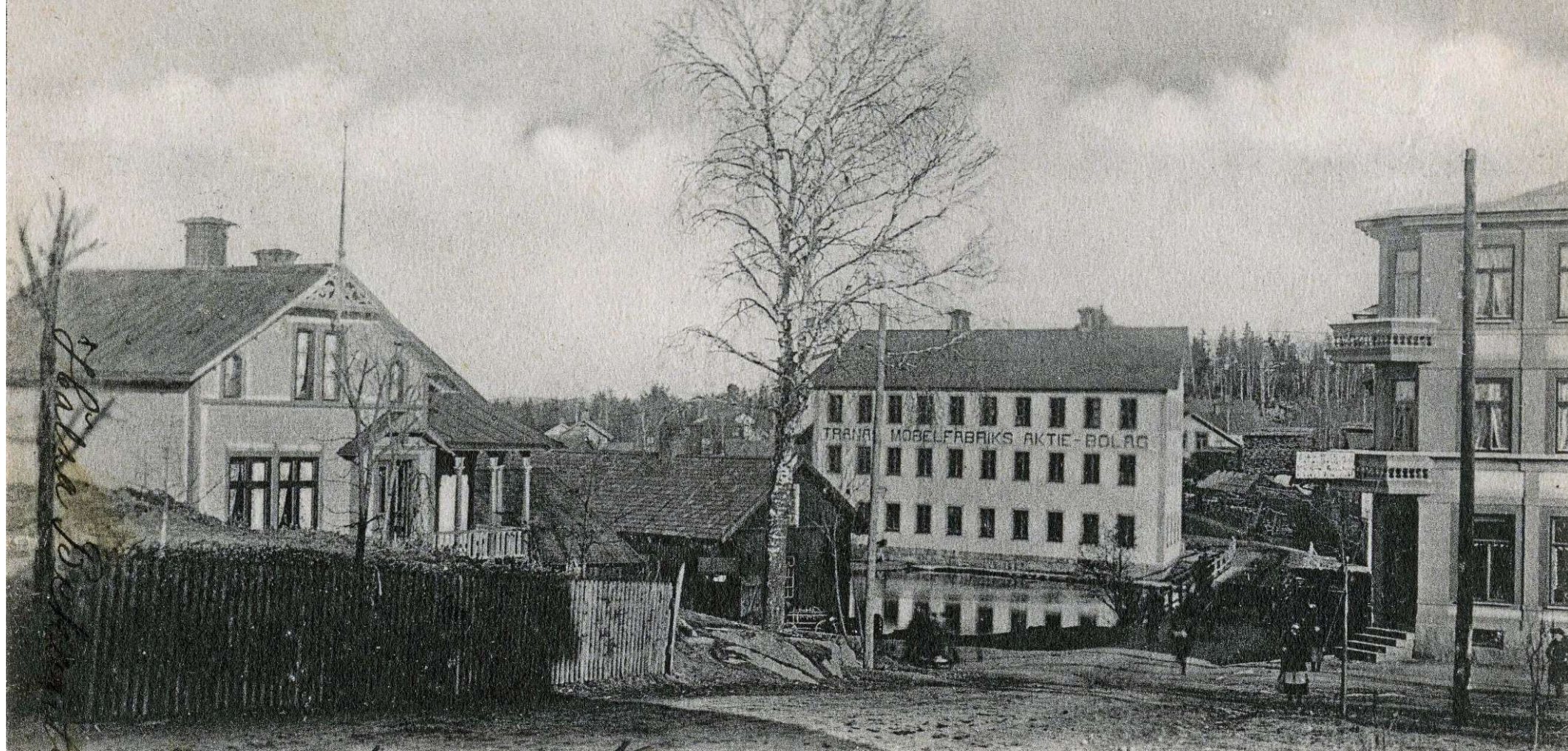

Tranåskvarns Skolhus. Tranås.

Municipalsamhällets elevantal blev så stort att en egen skola behövdes och 1911 blev Tranåskvarnsskolan färdig. Stengrunden var hämtad från det närbelägna stenbrottet i Uvaberg. Skolsalar och kapprum var rymliga och belysningen var god. Norra skolan, som den nu hette, revs fredagen den 18 november 1988. Därmed försvann de sista resterna av Tranåskvarns municipalsamhälle.

Hållna möster och morbror
 Tranås 1904

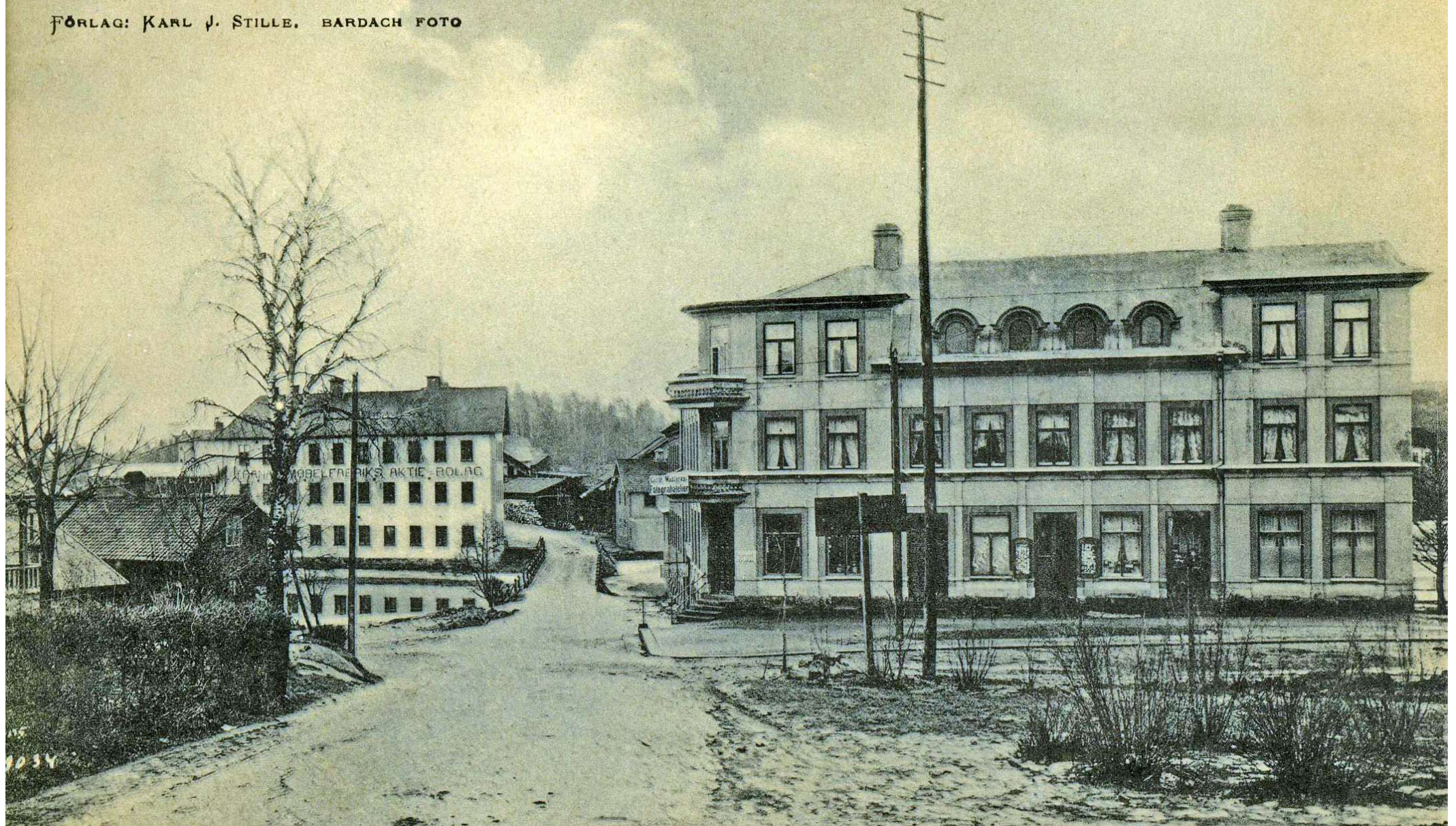
A. E. Tack för senaste Parti från Tranås Kvarn
 och för alla bekvär Hållna möster och morbror alla kusinerna
 som du haft för vilte här skicka ett ny som ni
 jag känner igen jag änskar när du
 betraktar detta skall komma ihåg
 Tranås 12/1, 1904 Din kusin Hulda

Fotot är taget i början av 1900-talet och smedjan som syns till vänster om bron låg från början på smedjeholmen vid Elverket. Den köptes 1889 av smeden A.P. Eriksson som efter några år byggde en ny smedja norr om Ydrebron. Med tiden övertog sönerna Knut och Erik smedjan och ägnade sig både åt konstsmide och grovsmide. Smedjan revs 1971.

Parti af Tranås kvarn.

FÖRLAG: KARL J. STILLE. BARDACH FOTO

På bilden ses Ydrebron och Gottfr. Carlssons nyuppförda fastighet. Här hade logen Soluppgången i början av 1900-talet sin möteslokal och här startades också samhällets första biograf och det var här som den första teaterföreställningen hölls i Tranås. Logens lokal uthyrdes ofta till kringresande teatersällskap. I fastigheten fanns också Gottfr. Wahlgrens fotoateljé.

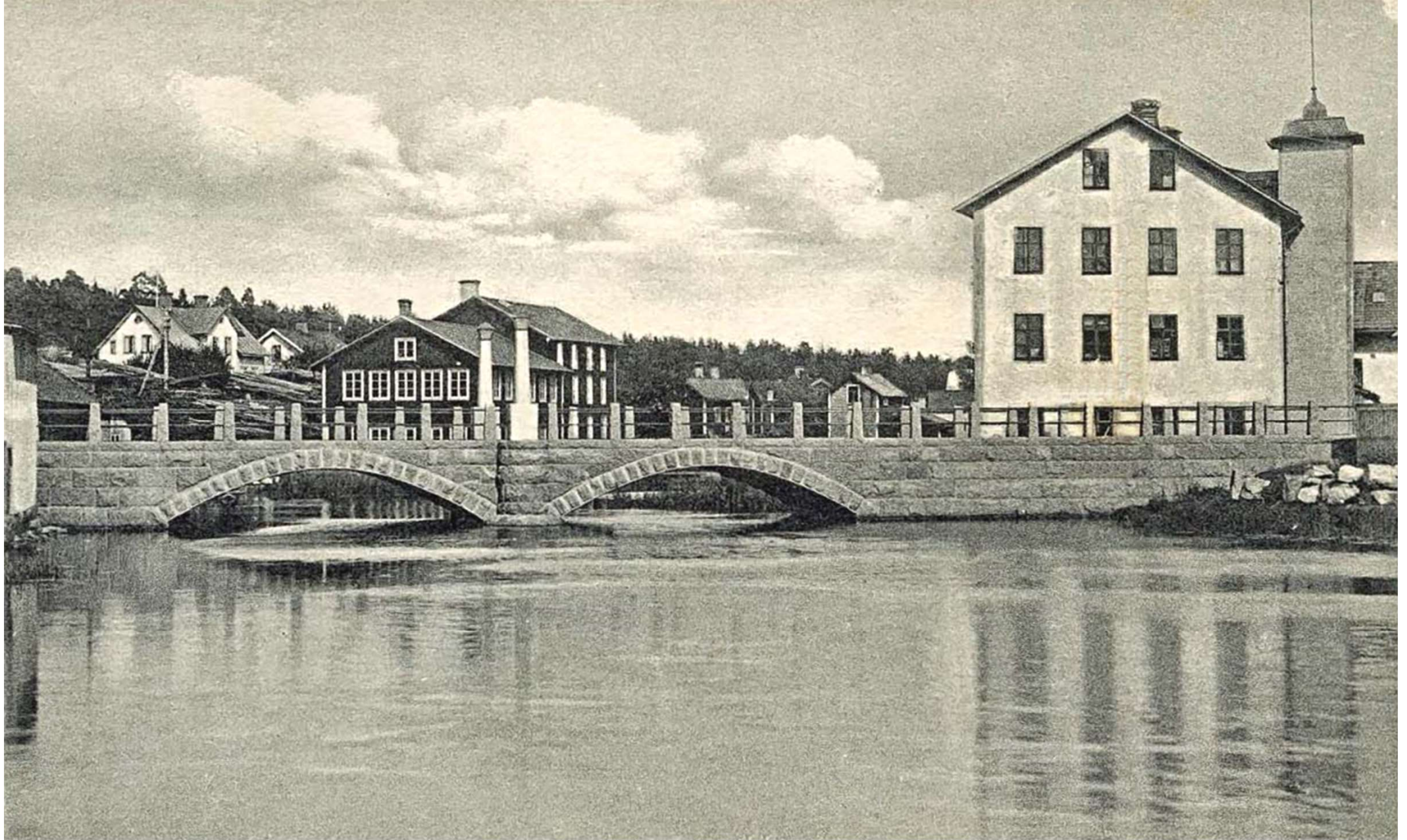
Parti af Tranås qvarn med Svartån.

Förlag: Erik Österberg.

*Många hälsningar
från Eric*

Framgångarna för K.G. Andersson uteblev inte och efter några år sysselsatte fabriken närmare 70 arbetare. För att möta konkurrensen och få mer rörelsekapital till maskiner och en större lokal startades 1897 Tranås Möbelfabriksaktiebolag av K.G. Andersson och tre andra snickarmästare. En trevånings fabriksbyggnad, några torkar och några mindre verkstadsbyggnader uppfördes som ses på bilden.

Då den gamla träbron var smal och bärkraften dålig beslöts att bygga en ny stenbro med två valv. Byggnadsarbetet utfördes av grundläggaren Alfred Gustavsson. Bron, vars körbana var 5 meter bred, uppfördes av röd tranåsgranit med råhuggen fasadyta. Mitt på bron är två lyktstolpar av finhuggen granit uppställda. I den norra stolpens sockel är bronns öppningsår, 1919, inhuggit.

Parti av Tranås.

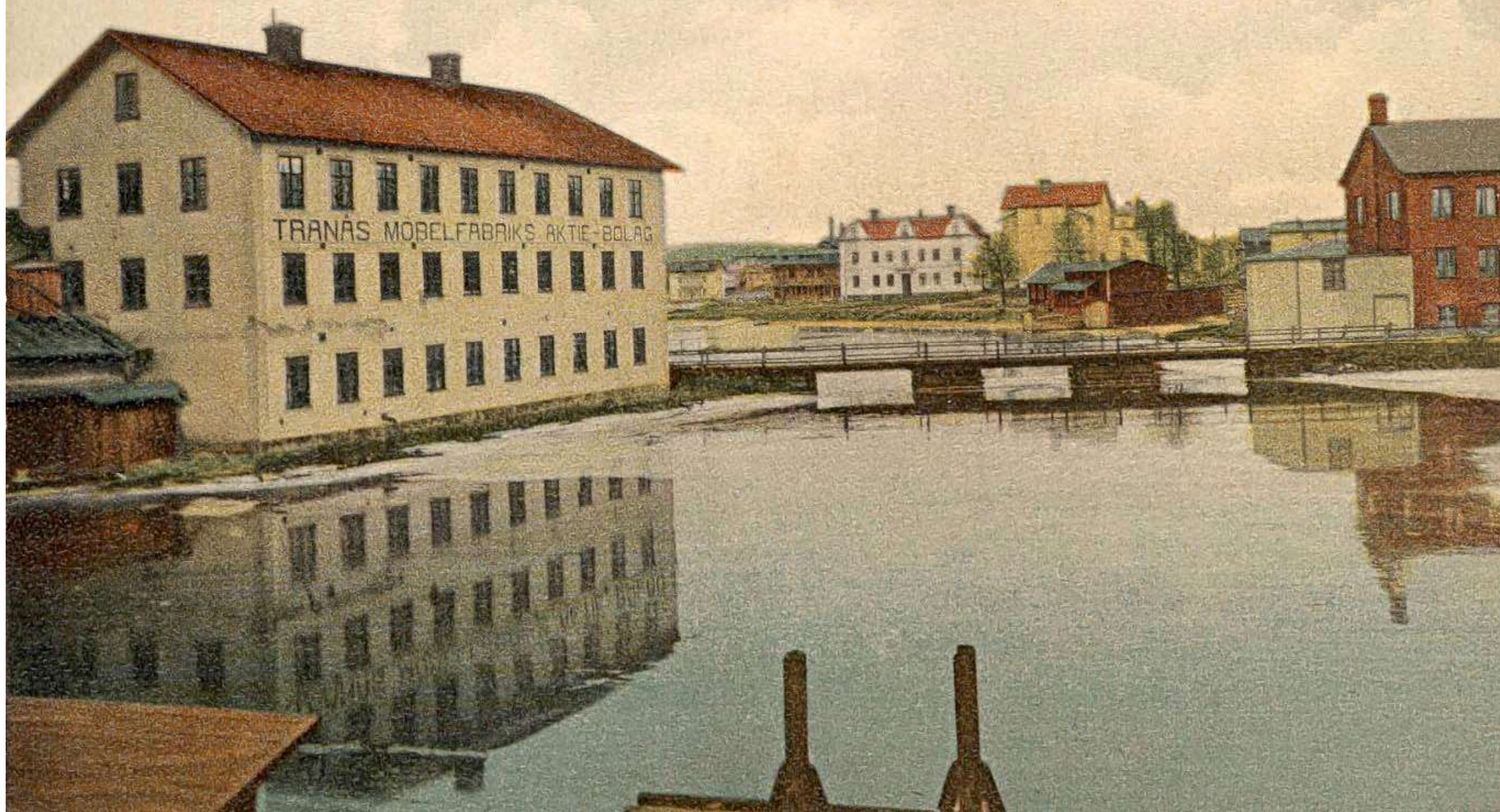

Bilden är tagen från tingshusets tak mot, från vänster, norra delen av Ågatan, Storgatan och Tranås Kvarn vid Ydrebron. Mitt i bilden syns "Stillehuset" och något till vänster Eriksbergsskolan, dessa båda hus är de enda som finns kvar sedan början av 1910-talet när bilden togs.

Parti af Svartån vid Tranåskvarn.

FÖRLAG: KARL J. SNILLE. RAHDACH, FOTO.

Från vänster: Tranås möbelfabrik AB, "Bolaget", i mitten vid Skolgatan grundläggare Alfr. Gustavssons fastighet det något högre huset är lärarbostaden vid Eriksbergsskolan. Längst till höger ses grosshandlare Gottfrid Carlssons hus, "Stilles". Dom små röda husen vid ån är skolans toalett och slöjdsal. Landsvägsbron är den gamla Ydrebron som ersattes med en ny 1919.

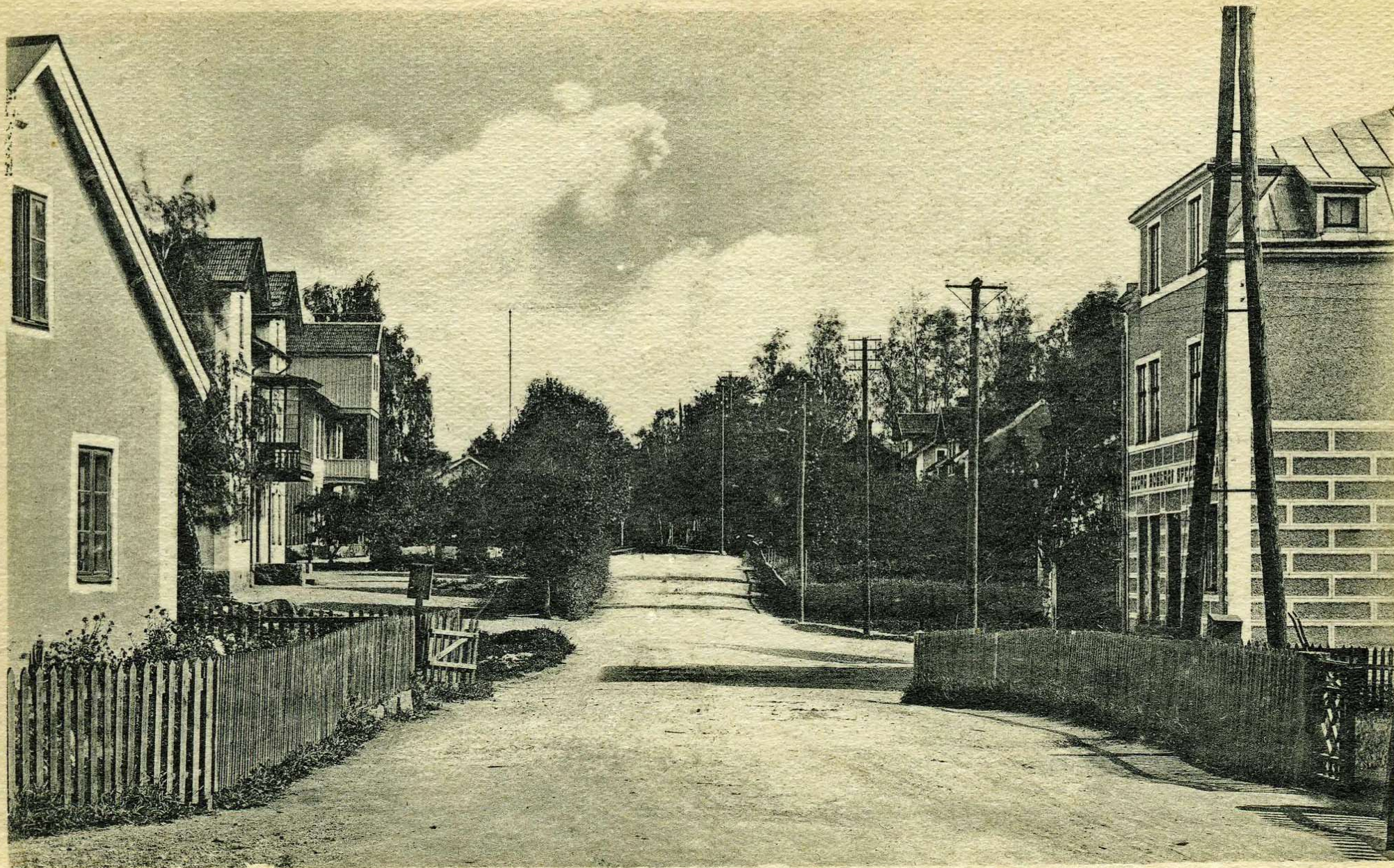

Ydrebron

Ydrebron så vacker i sin röda Tranåsgranit.

Ydrebron är ett vackert exempel på det tidiga 1900-talsets byggnadskonst och ett av de få monumentala byggnadsverk som finns i Tranås. Bron tjänstgör numera som gång- och cykelbro. För den ökande biltrafiken byggdes en ny bro 1983.

Tranås

Ydregatan

Till vänster Ydrevägen 7, "MjölARBostad" som senare blev maskinistbostad för Elverket. Här finns nu Tranås bostäders hyreshus med "Ydrekiosken". Till höger Ydrevägen 8 som köptes 1914 av Georg Boberg.

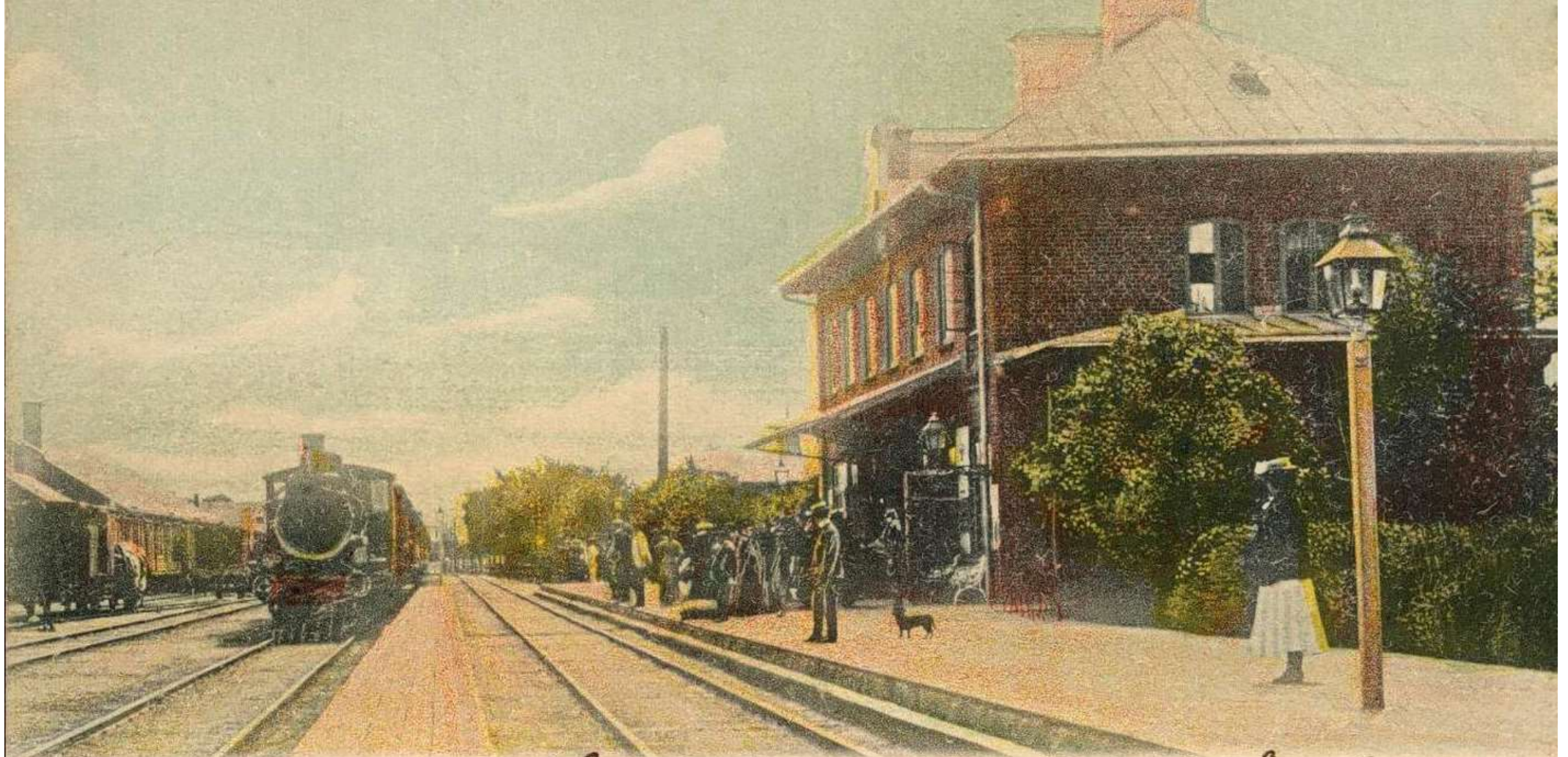
Till höger Ydrevägen 8, Georg Bobergs fastighet som fortfarande finns kvar. Ydrevägen 10, det lilla huset med gaveln mot vägen var en del av Ljungbergs smedja som låg in på gården med stallar och plats för 8-10 hästar. Därefter Ydrevägen 12, byggt 1895, och sedan smeden "Ljungbergs", som ännu står kvar (2009). Vykortet från början av 1920-talet

Den 29 maj 1882 cyklade den sjuttonåriga Erik Åberg från säteriet till samhället. På hemfärden skulle han köra kapp med en kamrat. Erik skulle åka Ydrevägen ut till säteriet, medan kamraten skulle ta vägen över Norraby. Mitt på bron vände sig Erik om, cykeln gjorde ett kast och Erik föll över brons räcke ned i Svartån och drunknade. Till minne av olyckan skänkte hans mor Amanda Åberg en tomt och 2 000 kr (90 000 kr.) till skolhusbyggnad i Tranås. Skolan blev färdig i mitten av 1880-talet och fick namnet Erikbergsskolan.

Tranås Jernvägsstation.

*Gratuleras hjärtligt på födelsedag
d 24 November 1910. av Mormor.*

I och med att Östra stambanan drogs fram till Lövestads samhälle döptes stationen till Tranås, ett namn med urgamla anor för bygden. Invigningen av järnvägslinjen förrättades den 18 november 1874 av Kung Oskar II, som färdades med extratåg från Stockholm till Nässjö. För Tranås innebar järnvägens tillkomst något av en revolution. Genom den nya kommunikationsleden skapades nya möjligheter för invånarna och en kraftig utveckling blev märkbar på flera områden. Folkmängden ökade stadigt och nya företag startades.

Norra Järnvägsbron och Skobovägen. Tranås.
Kära Mina! Vet du något om A. Har brödat bref. För hon brif
om man sätter bara Sibe och Nalle Mina, skriv du så jag får veta
Förlag: Erik Österberg. hur det blir. Din tillvaka Dagmar.

Norra järnvägsbron med landvägen över Granelund mot Skobo och Sommen och med Lillån till höger.

Bilden är tagen från gångbron över spåren som flyttades till Mjölby, för att där användas som tillbyggnad, när södra stambanan elektrifierades och en gångtunnel byggdes under spåren.

Tranås blev i allt större utsträckning huvudort för traktens kommersiella liv. Bygdens förbindelser förbättrades i alla avseenden. Tidigare hade under lång tid all post befordrats över poststationerna i Boxholm och Eksjö, men via järnvägen fick man nu post varje dag. Vad dessa förbättrade kommunikationer betydde för affärsverksamheten är lätt att förstå. Tranås blev en av de orter som i hög grad haft stambanan att tacka för sin utveckling.

Stridabron vid södra infarten mot Tranås. Till höger ligger Hubbarps gård och till vänster går numera vägen till Hjälmaryds industriområde. Bron revs i början av 1930-talet då stambanan fick dubbelspår.

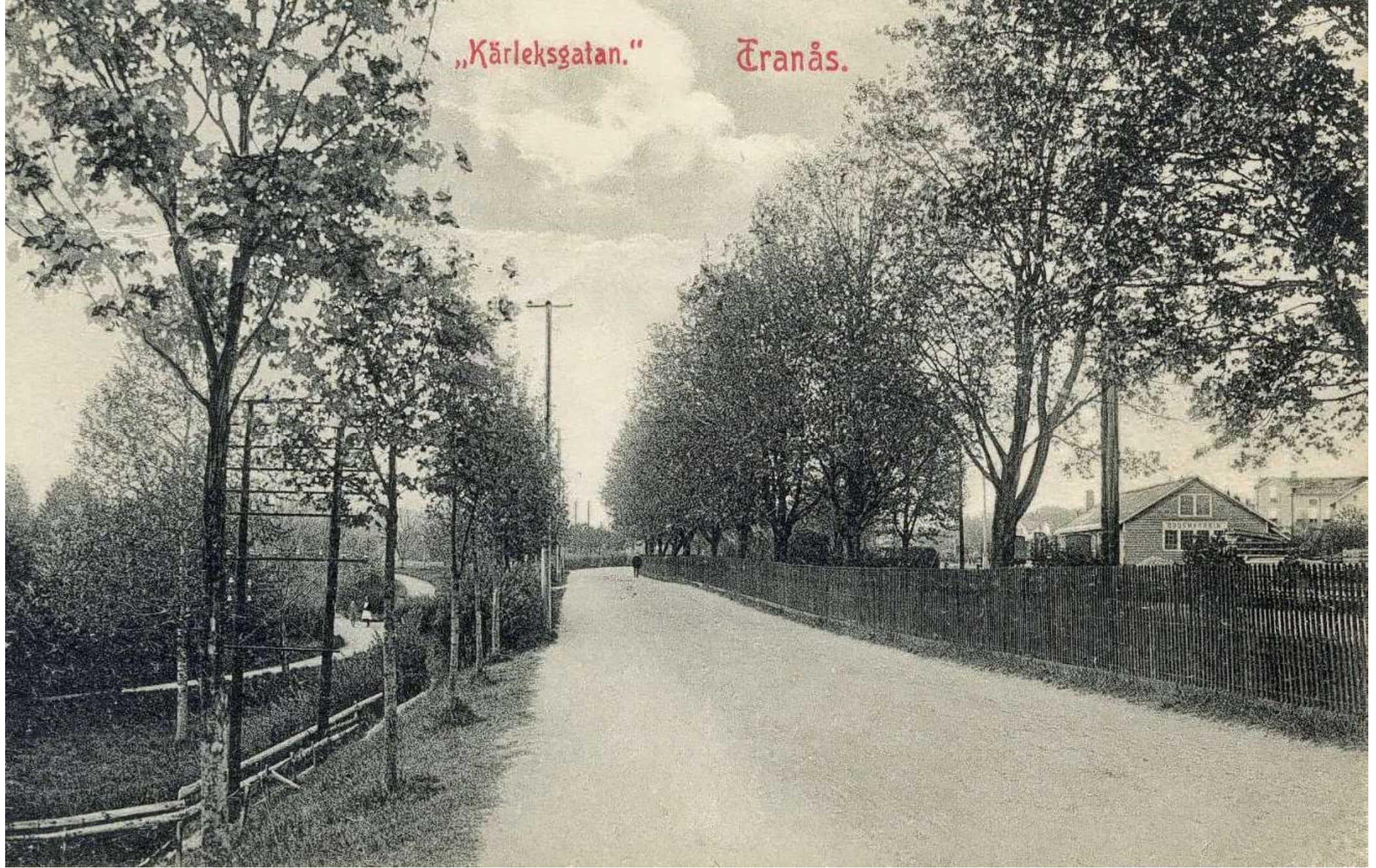

de hemma. vandra. H. H. H.
la skall ni möta de. de har hela den alla omman
Hälsning från Tranås. den 2 1/2 1904. Hjertligt tack för vjjet som jag
fått från dig jag har helsan och mår bra önskar dig det
samma när du kommer. att resa hem på lördag så
kan du väl stanna hos oss över natten så får du se
nuru fant det är par. et helsat dig hon kom hem i tors
dag kväll, skriv och stala om huru dags du kommer

Bilden tagen från gamla järnvägs korsningen Majorsgatan – V. järnvägsgatan mot norr. Till höger finns järnvägen och till vänster ser man första Ålderdomshemmet byggt slutet 1800-talet till huset kom folktandvården 1943. Byggnaden brann ner i samband med den stora branden av Cirrus fabriken 1960

Till vänster ser man promenadvägen framför Ålderdomshemmet och till höger Godsmagasinet som fanns på östra sidan av järnvägsspåret.

Kyrkogatan ("Kärleksgatan"), Tranås.

På en karta från 1917 heter nuvarande V. Järnvägsgatan, Kyrkogatan. Kyrkan var från början planerad att byggas på en plats norr om Ålderdomshemmet.

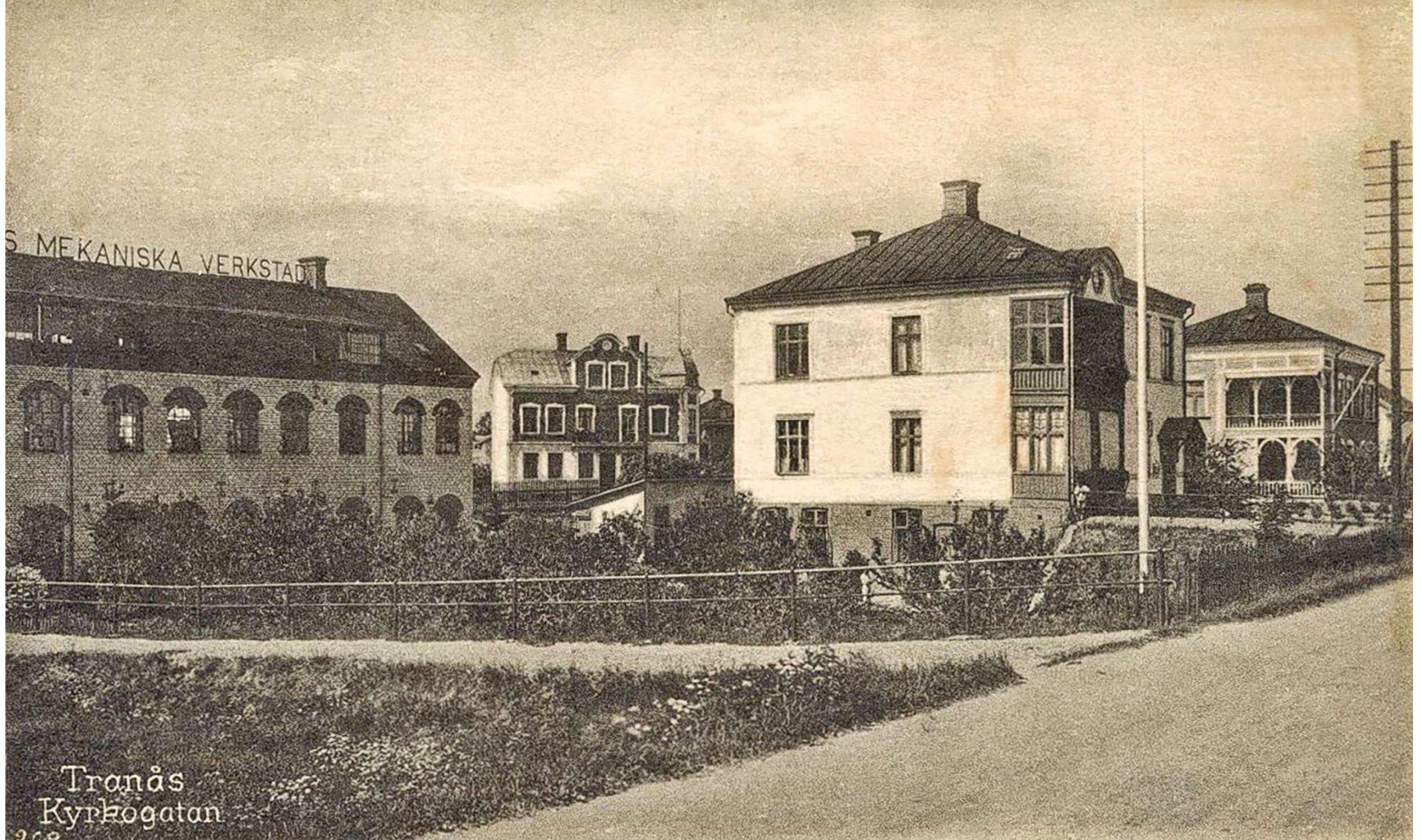

Parti av s. k. Kärleksgatan Tranås

Vykortet är postat 1907 och huset till vänster är banmästare C.L. Larssons fastighet. I gatans förlängning ses ett rött litet hus som torde vara den banvaktarstuga som fanns vid järnvägsövergången där Somnavägen började. På tomten till vänster byggdes Tranås mekaniska verkstad år 1909 av fabriköerna Rosin och Franzén.

Till vänster ses Tranås Mekaniska verkstad som byggdes 1909, nuvarande "Sobelhuset". Huset längst fram är fabrikör C.J. Rosins fastighet som han byggde omkring 1910. Tranås mekaniska verkstad köptes upp av ett större företag, kom i obestånd och upphörde 1920. Fabrikör Rosin hade då startat ett nytt företag på Vaktgatan, det är Rosins nya bostadsfastighet som syns mitt på bilden, byggt 1917, fabriksbyggnaden låg längre ner på samma gata.

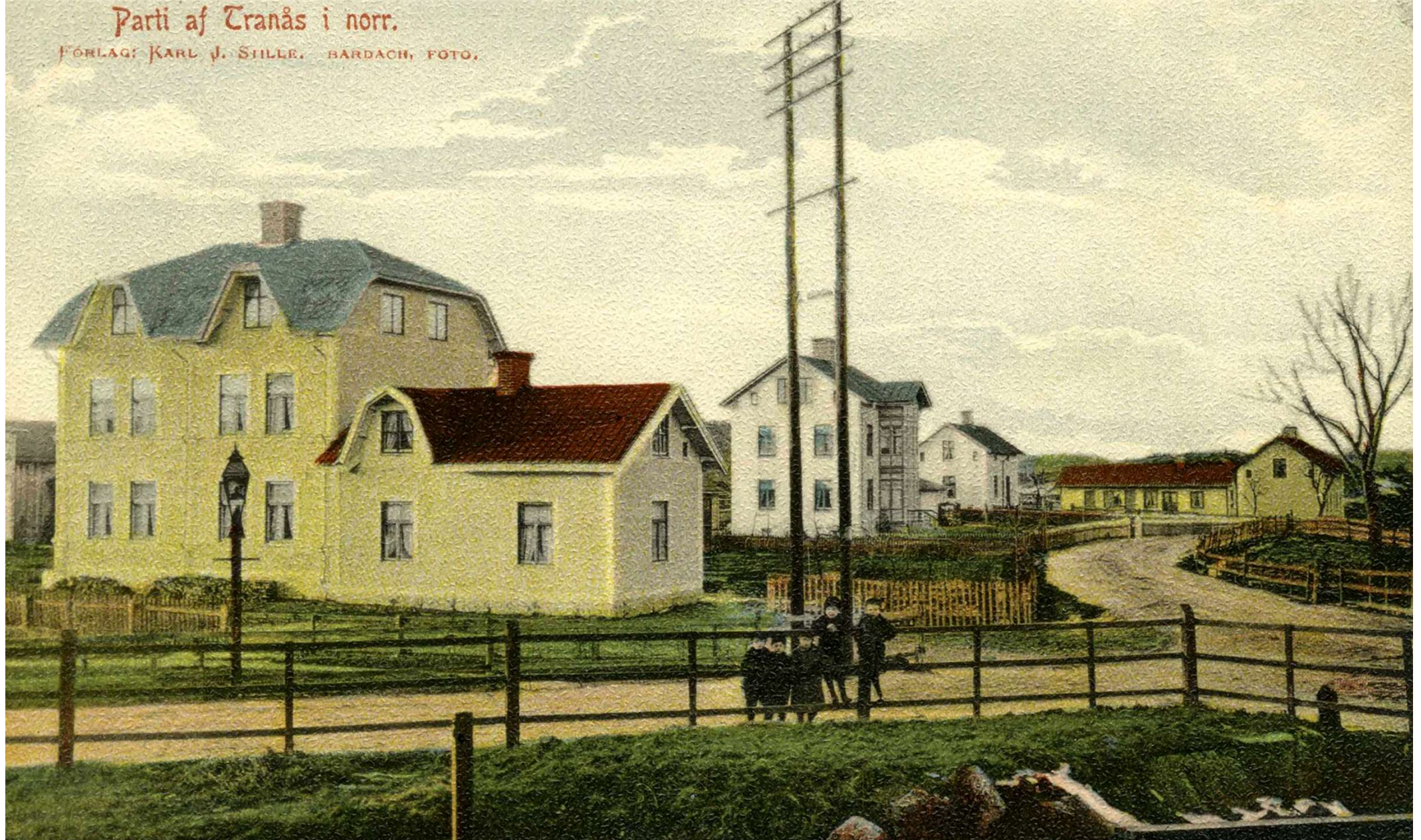

Tranås. "Kärleksgatan."

"Kärleksgatan" med fabrikör Rosins fastighet närmast och banmästare Larssons strax bortom. Järnvägsspåret mot norr till höger i bild.

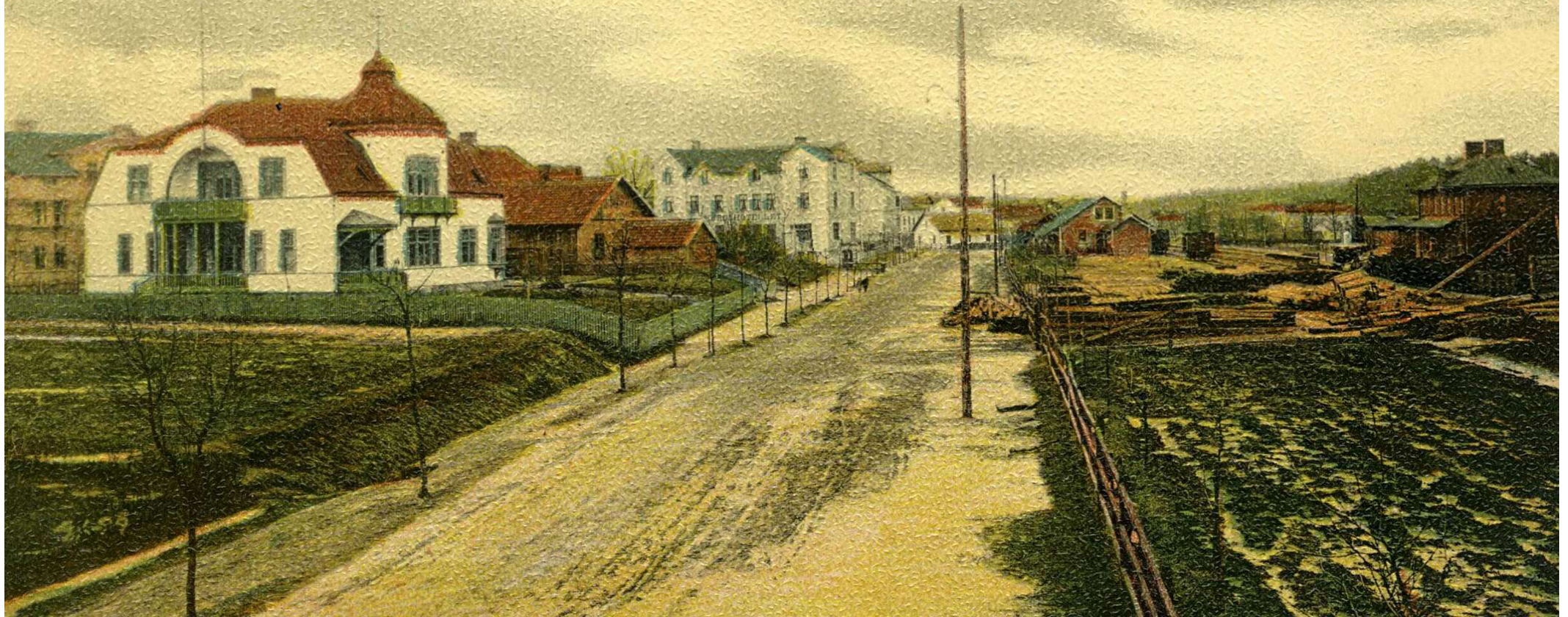

Vykortet är taget från korsningen V. Järnvägsgatan och Somnavägen som var en fortsättning av Tranåskvarnsgatan som slutade med en järnvägsövergång med bommar. Hela området är nu rivet och här ligger nu Värmeverket. Det lilla vita huset är Vaktgatan 2. Bilden är tagen innan kvarteret fått elektriskt gatljus till vänster ses en lyktstolpe med gasljuslampa.

Tranås. Järnvägsgatan och stationen.

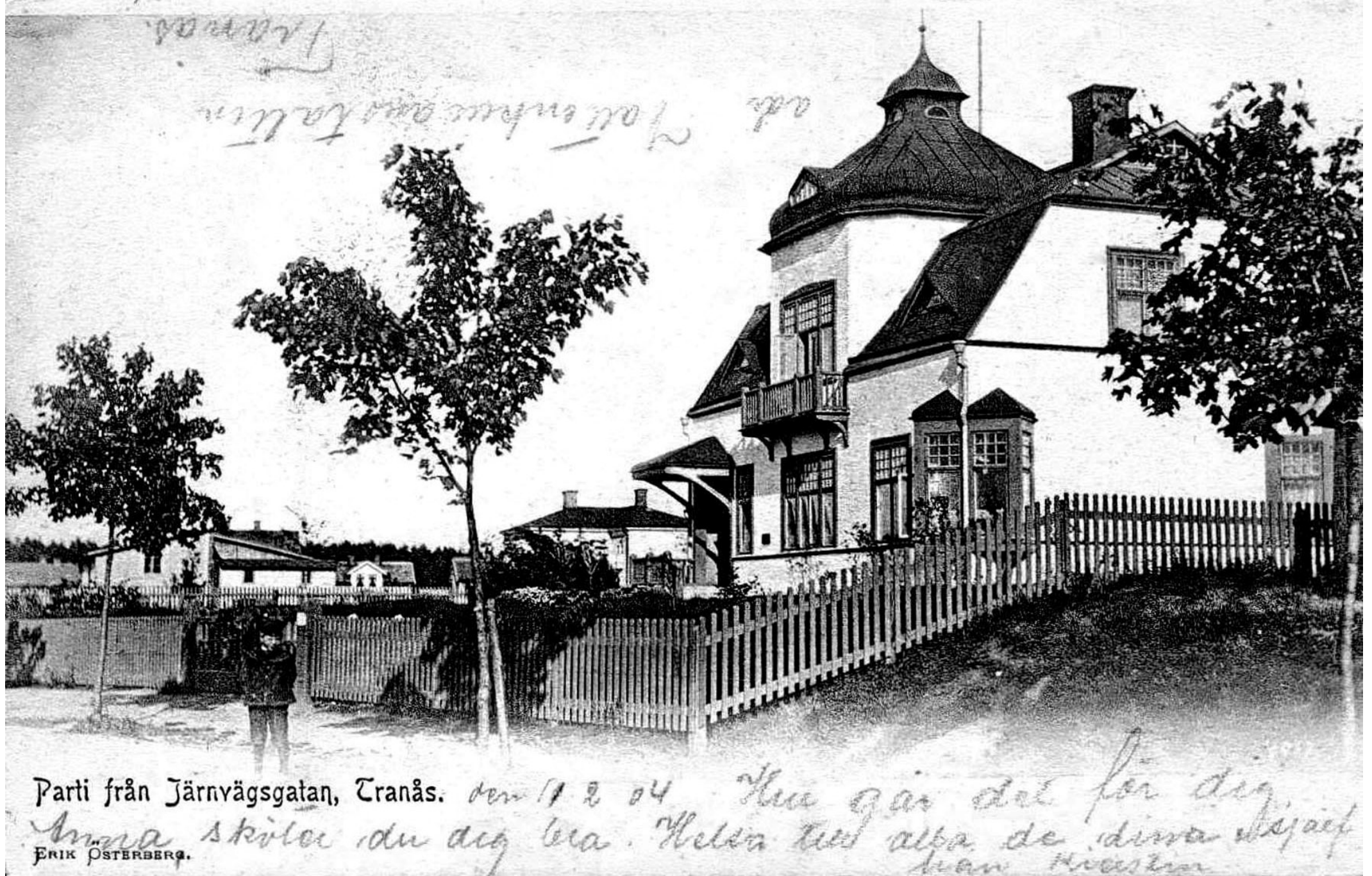
FÖRLÄG: KARL J. SILLÉ, HARBACH, FOTO.

Östra järnvägsgatan med Sternevillan och Järnvägshotellet. Godsmagasinet och stationshuset ligger på var sin sida av spåret.

Den s.k. Sternevillan byggde runt 1900-talet av tandläkare Wilhelm Hörberg. Senare köptes fastigheten av grosshandlaren David Sterne, som också fått ge huset dess namn. Lite längre söderut ser man Järnvägshotellet.

Den s.k. Sternervillan byggdes runt 1900-talet av tandläkare Wilhelm Hörberg. Senare köptes fastigheten av grosshandlaren David Sterne, som också fått ge huset dess namn. Sternervillan fanns kvar till 1975 men var de sista åren tom och övergiven.

Östra Järnvägsgatan 18 byggdes vid sekelskiftet av K.G. Andersson som startade Möbelindustrikompaniet som senare blev Kågens industrier. Fastigheten revs i april 1970.

4982.
Järnvägshotellet, Tranås. An ^{na} a. Tralle ^lerav ^hjärtligt och
sällskapar dig allt godt sam ^hmanskap och där till
~~och~~ ~~och~~ ~~och~~ ~~och~~ ~~och~~ det var jag inte. - nu till
ERIK ÖSTERBERG. ^hmanskap af ^hbror ^o ^hsofverska julen

Den högra delen med verandan byggdes i samband med att järnvägen blev färdig i början på 1870-talet och namnet blev "Järnvägshotellet".

Hotelldelen mot Falkgatan blev färdigt 1901. Det blev då ett efter tiden modernt hotell med elektriskt ljus och äkta engelska järnsängar. Hotellet hade 14 rum men när det var marknad i Tranås utrymdes matsalen på kvällen och ytterligare 14 sängar sattes in där. Särskild marknadsmiddag var kalops med rödbetor, som serverades till ett pris av 60 öre (i dagens penningvärde: a 30 kr.) Helinackordering, rum och 3 mål mat, kostade då 3 kr. per dygn. (140 kr.)

Tranås Stadshotell med Falkgatans sträckning mot Storgatan. I hörnet vid den valvförsedda dörren på hotellet hade den välkände Wallis Svensson sin stadsbudslokal.

Hotell Savoy

När Tranås blev stad på nyåret 1919 upphöjdes Järnvägshotellet till Tranås Stadshotell, vilket namn det behöll fram till 1955, då det nya stadshotellet blev färdigt. Nu blev namnet Savoy fram tills det revs 1962 och gav plats åt Åhlénshuset.

Järnvägsgatan, Tranås.

Östra Järnvägsgatan 6 var plåtslagare Malmkvists hus, han bodde på första våningen och hade sitt plåtslageri inne på gården. På andra våningen bodde bl.a. familjen Eksell som startade Tranås Strumpfabrik på Missionsgatan 8, år 1909. I gatuplanet fanns Stigells tryckeri grundat 1895, som sedan blev Tranås Typografiska Anstalt, senare Teta-Tryck.

Tranås Järnvägsstation.

AKTA
FOTOGRAF

Foto: E. Axfors

Tranås första stationshus låg på den västra sidan av järnvägen och var byggt i tegel enl. "Boxholmsmodellen", sju stationshus, Tranås, Sommen, Boxholm, Mantorp, Vikingstad, Linghem och Norsholm byggdes efter samma ritning.

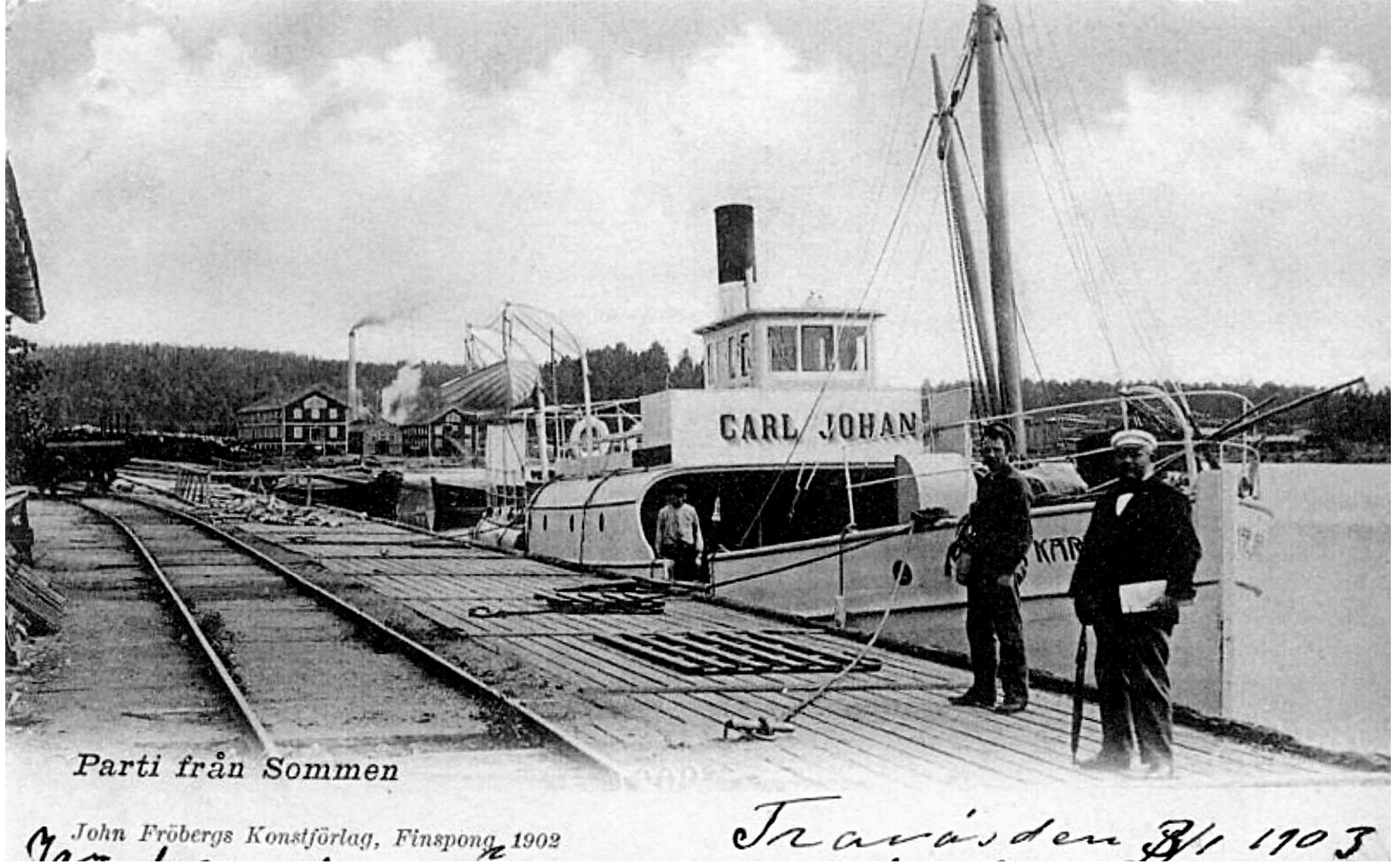

Sommens järnvägsstation.

Närmaste station norr ut var Sommen vackert belägen vid sjön Sommen. Förutom stambanan fick sommenbygden 1874 ännu en viktig trafikled, nämligen ångfartyget Carl Johan. Fartyget byggdes vid Stallberga gård nära järnvägsstation, medan maskineriet levererades av Motala verkstad.

1873 beställdes båten i Motala och året efter sjösattes den. Det har berättats att maskin och panna fraktades på landsvägen från Motala till Sommen, en transport som säkerligen blivit både enklare och billigare om man väntat tills Östra stambanan öppnades för trafik. Men bolagsstämmans önskemål var att deras fartyg skulle ligga flaggprytt vid hamnen i Sommen, då järnvägen skulle invigas av Oskar II.

Gripenberg. Järnvägsstationen.

Gripenbergs station på ett vykort från Tranås pappershandel.

Att stationsnamnet i Vättinge skulle bli Gripenberg var inte omtyckt av vättingeborna, man protesterade både länge och väl för att få stationsnamnet till Vättinge station men det hjälpte inte, namnet blev Gripenberg.

Halv
fri
Förbruk

Reväl 11/4 1906

PARTI AF STRÖMSHOLMEN FRÅN SVARTÅN.

Förlag: Karl J. Stille, Tranås.

I slutet av 1880-talet uppförde byggmästare F.O. Larsson flera fastigheter på den av honom ägda Strömsholmen, och hit flyttade några småindustrier och hantverkare sin verksamhet. Larsson själv startade 1890 en verkstad för tillverkning av byggnadssnickerier. Samma år kom smeden C.A. Carlsson och plåtslagare Th. Malmqvist till Strömsholmen. 1892 började några tidigare ägare till Måleribolaget egen rörelse i Larssons fastighet och E.A. Fång ingick som delägare.

Byggmästare F.O. Larssons Strömsholmen.

Ett mindre mejeri startades av smörhandlare G.O. Johansson med verksamhet fram till början av 1900-talet. Det första varmbadhuset i Tranås uppfördes av byggmästare Larsson i en för ändamålet uppförd fastighet på holmen. År 1898 startade bröderna Levander här en vagnfabrik i en tidigare möbelverkstad. Vagnfabriken tillverkade många olika slags åkdon, som beslogs av Strömsholmens Mekaniska Verkstad och målades av firma Hellström & Johansson. Sadelmakeriarbetet utfördes av O.H. Sjögren. Alla företagen hade sin verksamhet på holmen.

PARTI AF STORGATAN

PARTI AF STORGATAN

Vinterbilder tidigt 1900-tal. Foto Karl Stille.

Högra bilden tagen från Missionsgatan mot bankhuset. På den vänstra syns Hellkvistska gården som andra hus från vänster mot Falkgatan och politiska hörnet. Pojkarna på bilden är på väg att hämta mjölk i någon av de mjölkaffärer som fanns i Tranås på den tiden.

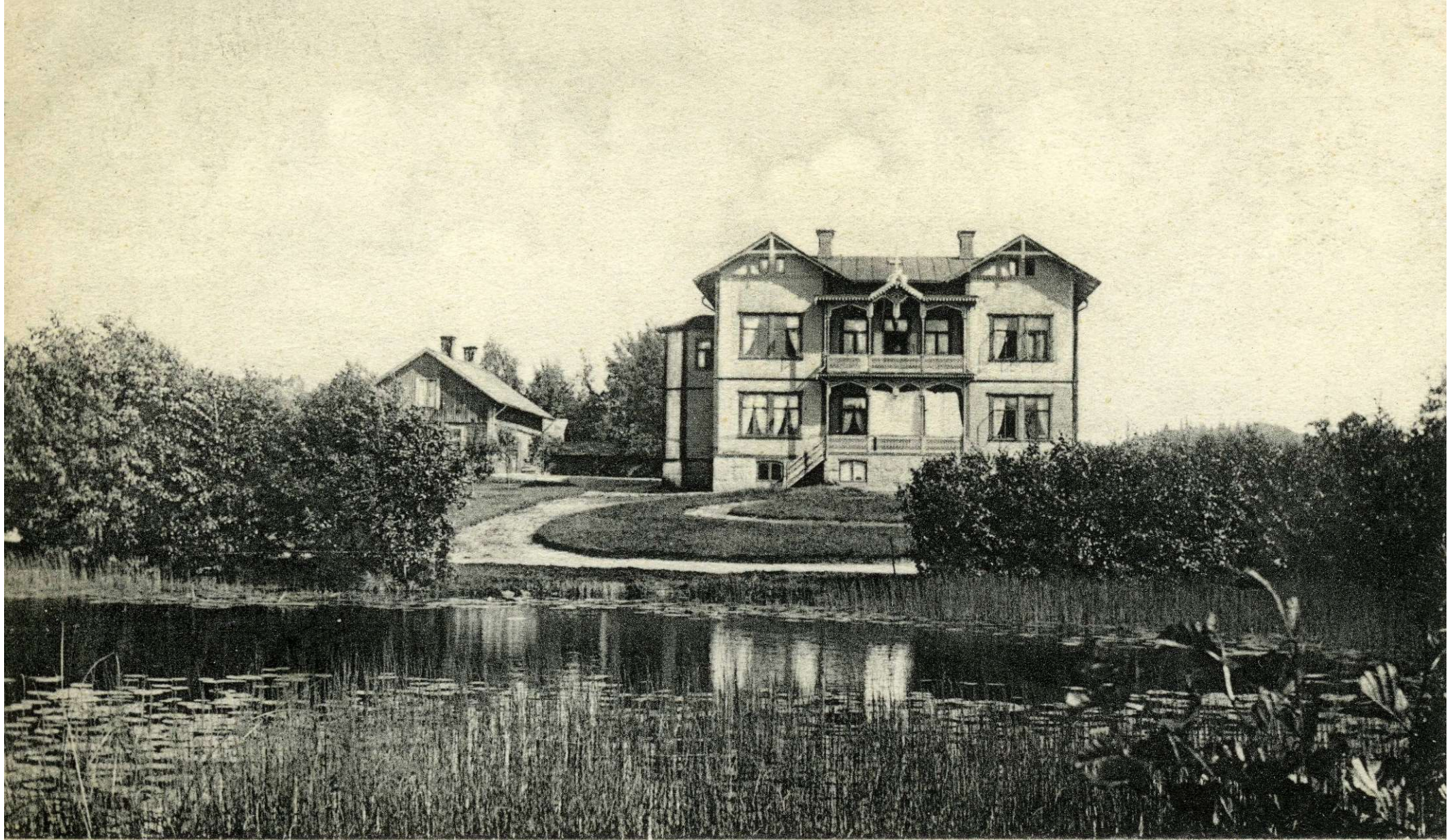

Från vänster Storgatan 49 därefter Storgatan 51, det tidigare apotekshuset.

I Storgatan 49 fanns på 1880-talet en hotellrörelse på andra våningen under namnet Stora Hotellet. Det var makarna Charlotta och Claes Samuelsson som drev hotellet fram till i början av 1890-talet. Vid samma årtionde på 1890-talet flyttade familjen A.J. Hellqvist in i huset, därav namnet. Patron Hellqvist var tidigare arrendator på Aspanäs gård på Pinudden.

VILLA STRÖMSHOLMEN. TRANÅS.

Foto. & förlag: Karl J Stille.

Johan Alfred Johansson, senare Ekmark, postkörare från sund kom till Tranås 1870 endast 19 år gammal. 1875 byggde han Storgatan 49. Efter Victor Åbergs bortgång 1880 förvärvade han större delen av Tranåskvarns hemman. Under hans ledning utvecklades Tranåskvarns industrisamhälle, alla som ville bygga fick köpa en tomt och pengar lånades mot inteckning av Ekmark, som han nu hette.

Tranås

Villa Strömsholmen.

Den första bron byggdes av Ekmark för att komma över Svartån till sina fastigheter, men 1909 beslutades att anlägga en ordentlig bro till Tingshuset, som var underuppförande. Bron blev färdig 1909 till en kostnad av 5 000 kr. (125 000 kr. i dagens penningvärde).

Tranås, Tingshuset.

När det nya tingshuset invigdes den 14 februari 1910, var det en stor dag i Norra Vedbo häradsrätts historia. Det var också en viktig händelse för Tranås, som nu fick en verklig monumental byggnad på en vacker plats vid Svartån. Tingshuset uppfördes av byggmästare F.O. Larsson och den dekorativa sockeln av röd tranåsgranit uppfördes av grundläggare Alfr. Gustavsson, båda från Tranås.

När Tingshuset invigdes i februari 1910 var Falkgatan dekorerad med flaggor och på bron över Svartån hade rests en äreport med riksvapnet och Norra Vedbo häradsvapen. På morgonen samlades köpingens kommunalnämnd framför Tingshuset och strax därefter anlände landshövding Fredrik Pettersson som förrättade invigningen.

Invigningen av Tingshuset 1910

Tranås Tingshus

Efter invigningen av det nya tingshuset flyttade Norra Vedbo häradsrätt från Hullaryd till Tranås. Den 11 december 1990 hölls det sista tinget då tingsrätten sedan flyttade till Eksjö.

Det av C.G. Bergström i början av 1870-talet startade bryggeriet låg intill Svartån mitt i Falkgatans fond. Detta bryggeri revs 1898 och samtidigt uppfördes en ny fabriksbyggnad norr om Falkgatan. Försäljningen av bryggeriets varor till allmänheten skedde från en källarlokal i en fastighet på Storgatan 38. Bryggeriet ägdes senare av släkten Brandel och från 1960 av Pripps. År 1974, alltså 100 år efter starten, lades verksamheten ned, byggnaden revs 1978, och Bergets servicehem byggdes på denna tomt.

Ågatan 50, som ses längst till höger på bilden, uppfördes omkring sekelskiftet av bryggmästare John Carlsson som var gift med bryggare Bergströms dotter.

Bryggeriet och huset på Ågatan 50 köptes 1907 av storföretagare Ernst Brandel.

Här vid Ågatan växte sönerna Felix, Erik och Carl-Axel upp och det var Felix som tog över bryggeriet och drev det fram till 1960. Den Brandelska familjen flyttade senare från Tranås till Torpön och huset förföll.

Båda dessa fastigheter revs och sanerades 1978 för att ge plats åt Servicehuset Berget som blev färdigt 1980.

Tranåsutställningen 1930
Kaffeserveringen vid Gillesstugan

Gillesstugan som byggdes 1930 hyrdes av bestyrelsen för utställningen till kaffeservering.

Tranåsutställningens område, centralt belägen i den vackra Ekmarksparken mot en bakgrund av gröna höjder i väster, och begränsad av den tätt förbiflyttande Svartån i söder blev med sin fagra belägenhet en vacker utställningsplats åt de 130 000 besökare som hedrade staden med ett besök.

Tranåsutställningens entré.

”Från Falkgatan över Tingshusbron kommer man till huvudentrén som har formen som en pergola med en 19 meter hög minaret från vars topp efter mörkrets inbrott en elektrisk jättelampa skall utstråla sina ljusflöden, symboliserande solen som alltid skulle lysa över Tranåsutställningen”.

Huvudrestaurangen kan räknas som utställningens vackraste byggnad. Den byggdes efter Johannes Dahls ritningar och uppfördes av byggmästare David Johansson med plats för c:a 300 sittande gäster, inkl. balkongen. Restaurangen skulle efter utställningen rivas men en samlingslokal behövdes i Tranås och den användes fram till 1958 då den revs.

Cloetta Tranåsutställningen 1930.

Cloetta-kiosken med Cloetta-flickorna på Tranåsutställningen 1930.

I den långa raden av byggnader som bildade en ringmur runt utställningens festplats fanns även den kända chokladfabriken Cloettas paviljong. En vacker byggnad fylld av läckerheter och där fanns även de många Cloetta-flickorna som med sina blårutiga dräkter och vita stärkta hattar drog uppmärksamheten till sig.

PARTI AF SVARTÅN VID TRANÅS KVARN.

Foto.: Erik Österberg, Tranås.

Bilden är tagen nedanför det övre Tranåskvarnsfallet vid Smedjeholmen med nuvarande Norra Storgatan och Pildammsparken rakt fram. Här mellan fallen var det tidigare alltid bra Laxfiske, så betydande att man under medeltiden tvistade om det.

Tranås. Svartån

24452

Genom Svartåns kanalisering under åren 1905-07 fick Tranås förbindelse med sjön Sommen. Arbetet som utfördes av byggmästare F.O. Larsson och grundläggare Alfred Gustavsson blev färdigt till sommaren 1907. Redan före sekelskiftet hade träbron vid Tranås säteri rivits så att man kunde segla hela vägen till Tranås. Bilden är tagen från Åstugan nedanför Bullagärde. Det var här man stötte på berg när ån muddrades 1906, och därför fick man på våren 1907 gå ned med dykare och spränga bort hindret. Först 1907 kunde större båtar som Carl Johan och Boxholm II gå in till Tranås hamn.

Tranås. Hamnparti.

Tranås hamn med väveribolagets fastigheter som revs omkring 1970. Varefter David E. & Söner lät uppföra tre boningshus där. Båten vid kajen är Bernhard Örtengrens båt med det manliga namnet "Ola".

Ångf. Carl Johan vid Sommens station

Förutom Östra stambanan fick sommabygden 1874 ännu en viktig trafikled. I Ydre, som länge saknat moderna kommunikationer, bildade i början av 1870-talet ett bolag och lät anskaffa ett större ångfartyg, Carl Johan. Detta byggdes vid Stallberga gård, medan maskineriet levererades av Motala verkstad. Man fraktade maskin och panna på landsvägen mellan Motala och Sommen. Transporten hade nog kunnat ordnas billigare och bekvämare om man väntat några månader tills Östra stambanan öppnades för trafik. Men bolagsmännens önskan var att fartyget skulle ligga flaggprytt vid Sommens hamn, då järnvägen skulle invigas av kung Oskar den II 1874.

Carl Johan vid Norraby brygga

Norraby brygga ses till vänster om Carl Johan vid åmynningen till sjön Sommen. Innan muddringen av ån hade Tranås köping planer på att dra ett stickspår från stambanan till bryggan i Norraby, som då tjänade som hamn för sjöfarten till Tranås.

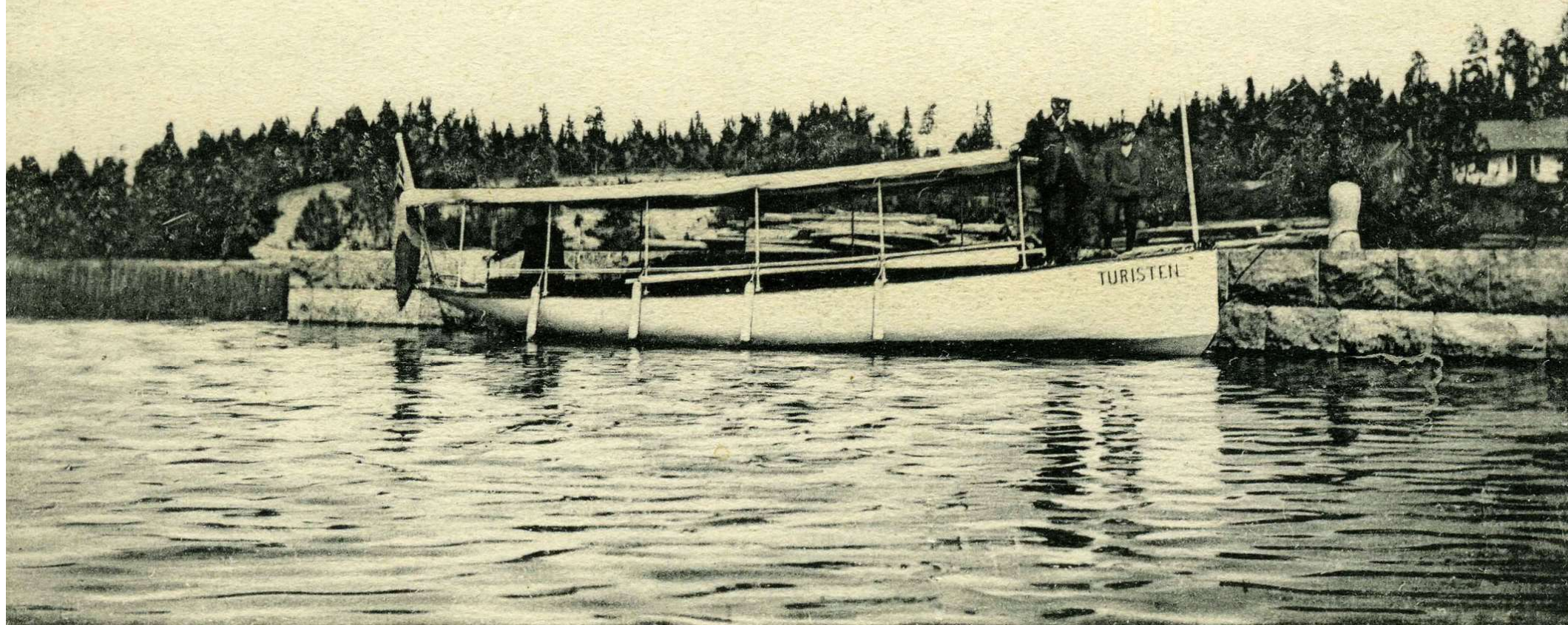

Ångf. Carl Johan, Sommen.

Hamnen i Norraby blev nu inaktuell eftersom alla båtar kunde gå genom den nya kanalleden mellan sjön och Tranås, vilket medförde avsevärda fördelar för Tranås kommersiella förbindelser och för turisttrafikens uppblomstring i Bygden.

MOTORBÅTEN TURISTEN.

Foto. & förlag: Karl Stille.

I och med att man kunde anlöpa Tranås hamn kom ytterligare några båtar i trafik. Motorbåten Turisten inköptes av några kommunalmän i samhället. Det var en vacker båt som kunde ta 25 passagerare. Förste befälhavare var kapten Olsson-Barck och han efterträddes av sin son Thure Barck. Båten fick hyras av föreningar, industrier och enskilda för lustresor till bygden närmast Tranås.

Boxholm II

S/S Boxholm II är ett av Sveriges sista vedeldade ångfartyg. Hon är byggd vid Ljunggrens Verkstad i Kristianstad år 1904 och hopmonterad vid Sommens strand. Premiärturen gick av stapeln i juli 1904. Boxholm II har under mer än ett sekel trafikerat sjön Sommen.

Boxholm II
På Malexanderfjärden

Foto: Erik Stålhandske

Boxholm II:s skeppare under åren 1904 – 2006: 1. Sundgren 1904-1906, 2. Gustav Adolf Sjöberg 1907-1912, 3. Fritiof Andersson 1913-1941, 4. Johan Sjögren 1942-1949, 5. Erik Andersson (son till Fritiof) 1950-1974, 6. Rune Hektor 1975-1999 och 7. Håkan Liif från år 2000

Sommarserveringen, Carl Johan, sjön Sommen.

Sommarkafé vid Skoboviken från 1932 till 1972.

Än lever minnet från de år då Carl Johan fyllde sin viktiga funktion som förmedlare av person- och godstrafik mellan sjön Sommens många bryggor. Carl Johan gick i mer än ett halvt sekel och var till stor glädje för bygdens befolkning, 1874 till 1931. Timmerflotningen upphörde 1890 och därefter var det passagerare- och godstrafik som gällde.

Mellan landsvägen och sjön Sommen låg den här lilla torpstugan så nära sjön att den såg ut att kunna trilla över ända när som helst. Här bodde Johan Rosander som jobbade i skogen och ägde en mindre motorcykel. På den åkte han till bolaget i Skänninge eller Eksjö för att hämta ut ransonen åt törstiga Tranåsbor. På motorcykelns paketgrind spände han fast en större unikabox för transporten och för besväret tog han en krona litern. Huset revs 1959.

Tranas Skobovägen

23309

Skobovägen mot Tranås, till vänster ses den udde där Carl Johan låg och användes som sommarkafé.

På 20-talet blev bilismen en alltmer stor konkurrent och båten lades upp och spikades igen med masonitskivor på hösten 1931 vid färjeläget på Torpön. Båtens ångmaskin skänktes till Tekniska museet i Stockholm. År 1937 bogserades skrovet till Skoboviken där det fick tjänstgöra som sommarkafé fram till 1981. Dom sista åren kunde bara akterdäcket användas.

Tranås. Hamnen och Epidemisjukhuset.

Foto: E. Axfors

Efter första världskriget skaffade sig många tranåsbor motorbåtar. Båtarna var av trä och förvarades i båthus. Ett tretiotal båthus byggdes dels nedanför Väverifallet och dels nedanför Ydrevägen. Båthusen i hamnbassängen, som ses på bilden, revs i slutet av 40-talet men båthusen nedanför Ydrevägen finns kvar som pittoreska kulturminnen.

År 1921 beslutade Jönköpings läns landsting att uppföra ett epidemisyjukhus i Tranås för en kostnad av 261 000 kr. (c:a 5 300 000kr.) Det vackra sjukhuset är uppfört efter ritningar av arkitekt Sven Torgersruud i Linköping. Byggnaden blev färdig i mars 1924. Här kunde normalt beredas plats för 31 patienter, men vid behov kunde antalet ökas. År 1930 beslöt landstinget att fastigheten skulle omändras till sjukstuga.

1943 byggdes sjukhuset till med flygel mot norr. I bottenvåningen fanns barnvårdscentralen och på andra våningen BB. På tredje våningen fanns sjuksalar. I samband med tillbygget öppnade Bengt Bengtsson Hamnkiosken. Den övertogs av systemern Emmy och flyttades, när nästa tillbygge gjordes på 1970-tallet till andra sidan Storgatan mot Svartån.

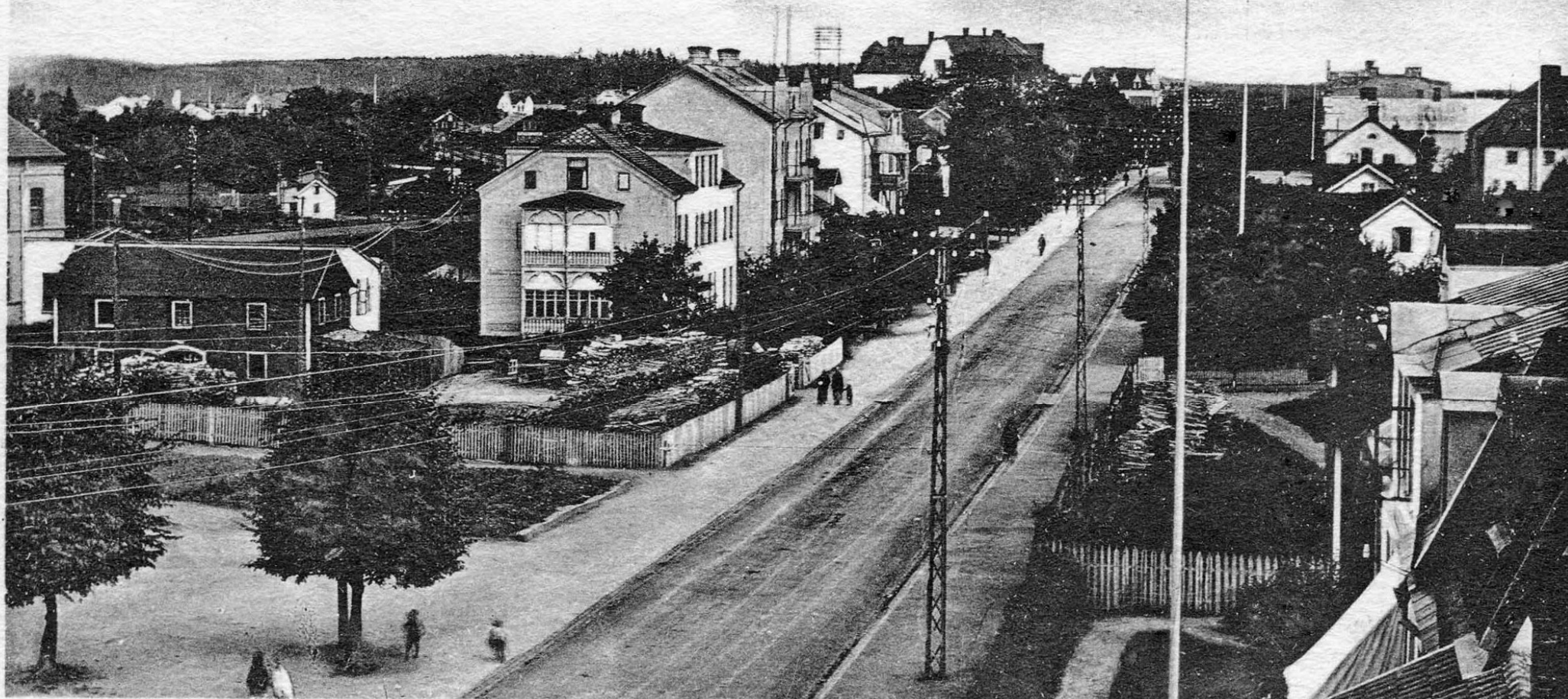
Tranås från flygplan.

Fotografi

Ensamrätt: Axel Ellassons Konstförlag
Stockholm.
Foto: Oscar Bladh C. 264.

Flygbild över Tranås, från norr mot söder. Bilden är tagen i mitten på 1920-talet. Längst till vänster ses Ågatan, Storgatan och Nygatan som går parallellt genom stan. Till höger ses Stationen fortfarande på den östra sidan av järnvägen, och i Ängarydsskogen finns ännu ingen kyrka. Och till vänster ses Tingshusbron, Strömsholmen och Slakthusmaden.

Tranås

Storgatan från söder

Bilden tagen från Fundins fastighet på nuvarande Lilla Sveagatan, troligen någon gång under 1920-talet, då sjukhemmet vid Stora torget som byggdes 1916 syns till höger. Första byggnaden till höger är Mejeriet byggt 1907 och byggnaden so skymtar till vänster är Fritz Lundbergs fabrik också byggt 1907.

Tranås.

Storgatan.

Storgatan 9-11-13. Vykort: Axfors från början 1930.

Det stora huset i bildens mitt är Storgatan 11 kallades för "Brickarparns" eftersom det byggdes av en bonde från Brickarp 1905 för 18 000 kr. (810 000 kr) Dom små nyplanterade Lindarna efter gatan planterades till Tranås utställningen 1930.

Parti av Storgatan, Tranås.

Huset mitt på bilden, Storgatan 15, lär ha uppförts 1860 av en skräddare Klint, några av hans barn flyttade senare till Amerika. Taxeringsvärde vid Klints dödsbo år 1905 var 9 300 kr (4000 000). Huset till höger är Storgatan 17, båda husen finns kvar men sammanbyggda med ett mittenhus.

Fabrikör C.A. Anderssons fastighet, Storgatan 17, huset till höger, byggdes under 1890-talet. Han var en framstående industrichef och kommunalman. Andersson hade sitt kontor och sin bostad på andra våningen och här skötte han köpingens ekonomiska verksamhet. Han drev dessutom ett spinneri och en bobinfabrik vid Åsvallehult fram till 1894 då anläggningen brann.

På Storgatan 15-17 fanns under 1920 och 30-talen, Urmakare Haglund, Tvålhuset Resia, Modehuset Ruth Rudin och redan på 30-talet öppnade Bertil Yxne sitt konditori i två våningar. "Ett biobesök och ett besök på Bertils efteråt, förhoppningsvis med en flicka under armen, vad mer kunde man begära". (Bo Ode)

Yattenkuranstalten.

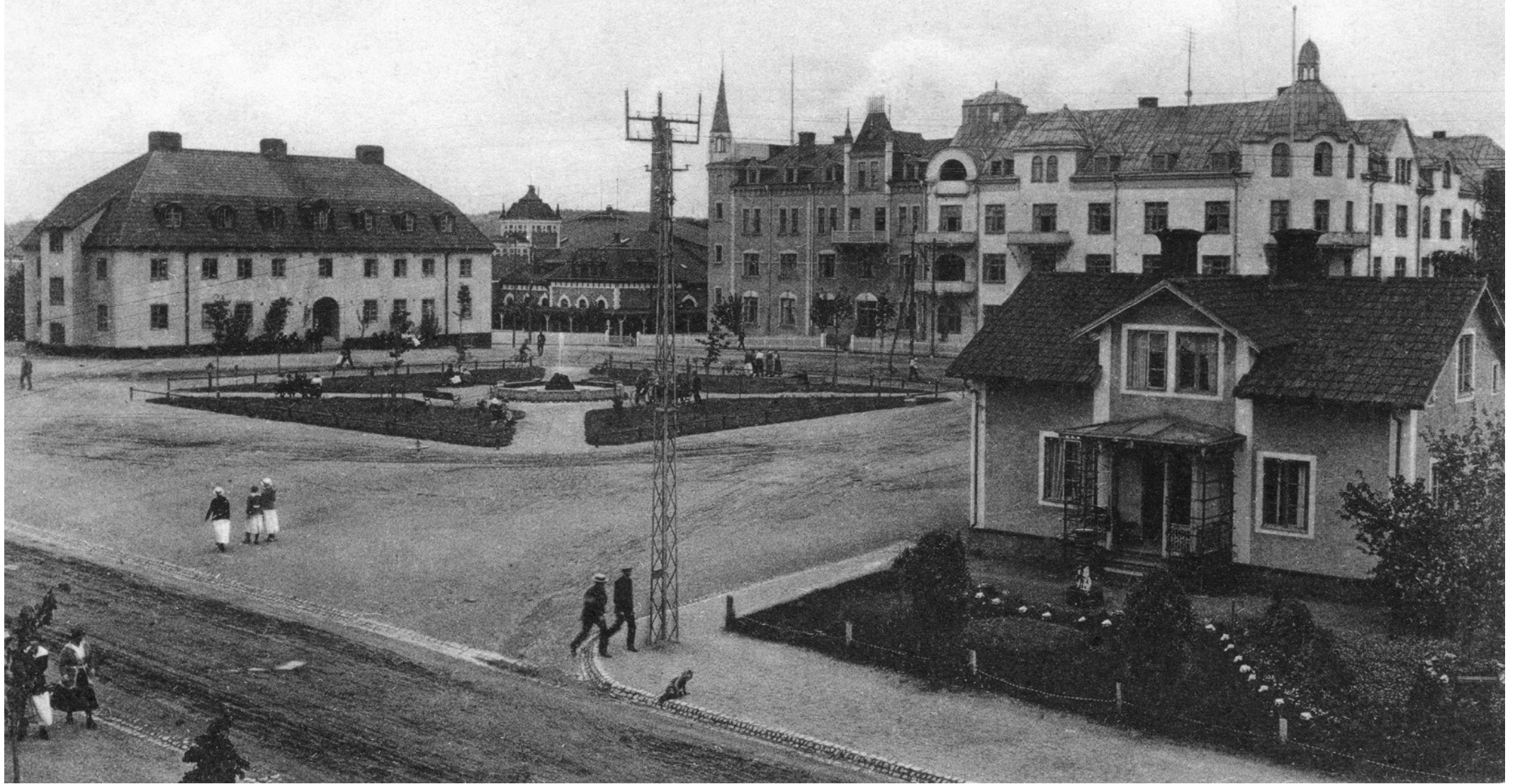
Tranås.

Stora torget i Tranås vid sekelskiftet. Mitt på bilden ses det nyuppförda Badhotellet. Till höger skymtar saluhallen, byggd 1900 revs 1918, och till vänster den gamla marknadsboden. Första marknaden i Tranås hölls 1861, tidigare hade Norra Vedbo kompani av Jönköpings regemente sin övningsplats här.

Tranås Vattenkuranstalt

Storgatan 16, byggår okänt, men huset plockades ned 1967 och märktes för uppsättning på annan plats. Det finns uppgift om att sommarstället Källstugan vid Marek är byggt av detta virke. Torget med plantering och fontän anlades 1918 och Pensionsstyrelsens sjukhem, till vänster, blev färdigt 1916.

Sparbankshuset, Tranås.

Den 17 september 1915 kunde det nya Sparbankshuset på Storgatan 25 invigas. Strax därefter flyttar Tranås sparbank över sin verksamhet till fastigheten, där även Östgötabanken fick större och bättre lokaler än tidigare. Sistnämnda bank hade sedan 1904 funnits i Axel Anderssons fastighet vid Lilla torget. I Gavuzzis fastighet till vä. fanns Tranås sparbank fram till 1907.

Kärlövsförlag från Tranås

Tranås. Parti från Storgatan

Jag är nu hemma. Kommer förbi Tranås vid midsommars. Soligt om jag får ge hälsa på dig. Tack för vy.

Förlag: Erik Österberg

En av samhällets första byggnader var backstugan "Löfstad", som syns mitt på bilden, stugan byggdes 1828 av Lars Ekelöf, den låg vid landsvägen strax intill torgplatsen. Stugan kallades för "Löfstad" och fick ge sitt namn åt det lilla samhälle som på 1850-talet började växa upp utmed landsvägen.

År 1856 köptes fastigheten, Storgatan 27 (bakom mannen på gatan), av urmakare J.M. Malmqvist, som var född i Malmbäck 1827 och kom till bygden 1853. Urmakare Malmqvist hyrde 1876 ut en lokal till grosshandlare Jona Johansson som då öppnade en manufakturaffär i lokalen mot norr och Malmqvist drev sin urmakerirörelse i husets södra del. Under 1905 påbyggdes huset och fick det utseende som det har på bilden. Huset revs 1962 för Sparbankens nybygge.

Parti af Storgatan.

Tranås.

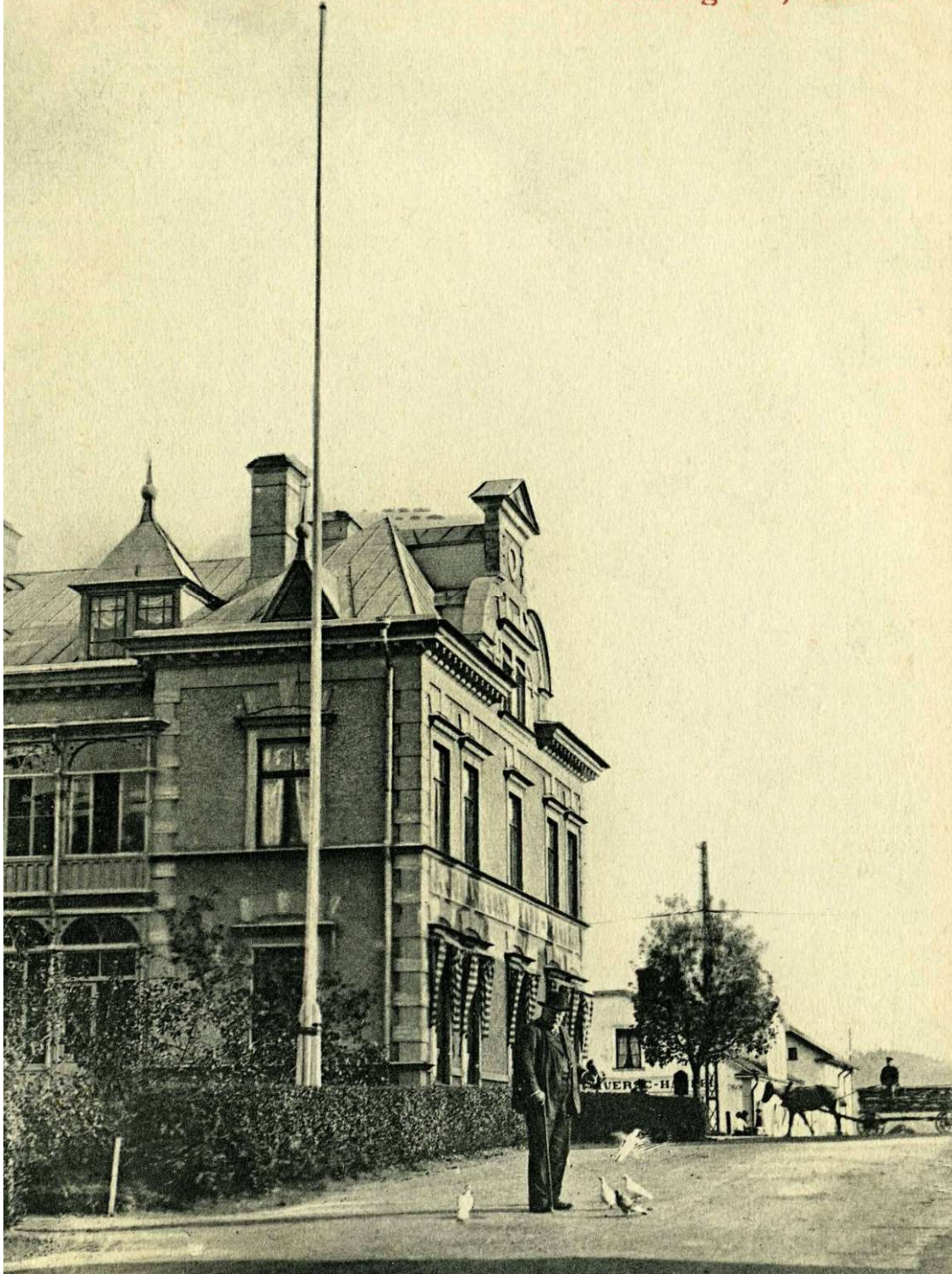
Åhr. D. 7.
J. Johansson
Erik Osterberg
Tranås

En hjertlig hälsning af D. J. - om
halsvogen för sin bekanta och följer

1891 köper Jonas Johansson det Asprothska huset på Storgatan 29 och etablerar sin affär där. Men planen var att bygga ett större varuhus vid Storgatan, så det Asprothska huset rullades ned till hörnet av Bankgatan-Nygatan där posten senare låg och 1893 stod den nybyggda fastigheten färdig.

Vattengatan, Tranås.

Bilden är tagen från Nygatan mot Storgatan, Lilla Torget. Gatan som då hette Vattengatan började vid dåvarande slakthusbron och slutade vid Nygatan. Vykortet är från 1908 och Jonas Johansons, då vackra byggnad, ses till vänster. Mannen på bilden kallades för Duvkungen för att han alltid matade duvor.

LILLA TORGET. TRANÅS.

Foto.: Erik Österberg, Tranås.

En Glad Jul önskas dig af
Kamr.

Den första torgdagen i Lövstad hölls den 15 juni 1849 på initiativ av prosten Melin. Tidigare var man hänvisad till att avyttra sina produkter på andra orter. Spannmålen transporterades till Jönköping eller Vadstena, medan smör, ost, kött och potatis såldes i i Norrköping, där man fick bäst betalt. Samtidigt köpte man där specerier och klädesplagg som inte kunde tillverkas i hemmet.

Torgdag tidigt 1900-tal. Bilden tagen från Guldsmeden Malmkvists gård mot Lilla Torget. Till vänster det Blavierska fastigheten och bakom Lysetornet ses det som blev Tranås stadshus 1919.

Lilla Torget.

Tranås.

Då de besvärliga handelsfärderna till de större grannstäderna tog en vecka i anspråk kan man förstå att Tranåsbygdens befolkning tog budskapet om en egen torgdag med stor tillfredsställelse. Från början hölls torghandeln på en öppen plats där Missionsgatan korsar Storgatan. När bebyggelsen kom i gång dränerades och sandades torget upp framför Blaviers fastighet till vänster.

Torget, Tranås

John Fröbergs Konstförlag, Finspong 1902

*fack för nyhet jag fick från dig
att nu jag skriver den sista jag
uppsä till äret att nytt det blir väl
innan du får det 2. 10. 15. 5. 1. 14. 19. 19. 15. 14*

Lysetornet som stod mitt på torget inrymde en elektrisk central, från dess topp gick det ut elledningar till kringliggande fastigheter. I bottenplanet fanns en våg där man kontrollvägde böndernas produkter. Lysetornet revs 1918, och torget snyggades upp inför stadsinvigningen årsskiftet 1918-19. Till höger slaktare Anderssons fastighet som etappvis byggts upp från 1882.

Bilden över Storgatan är tagen från Malmqvists hus mot bagare Linds bageri på Storgatan 22. Fastigheten totalförstördes vid en brand 1947 och hela kvarteret Lyktan revs ned i början av 1950-talet för att ge plats åt Stadshotellet som blev färdigt 1955. I nästa fastighet, som byggdes 1903, fanns Anderssons järnaffär och Wigéns Hatt och Mode. På nästa tomt byggde KF år 1935 en fastighet med Konsumbutik.

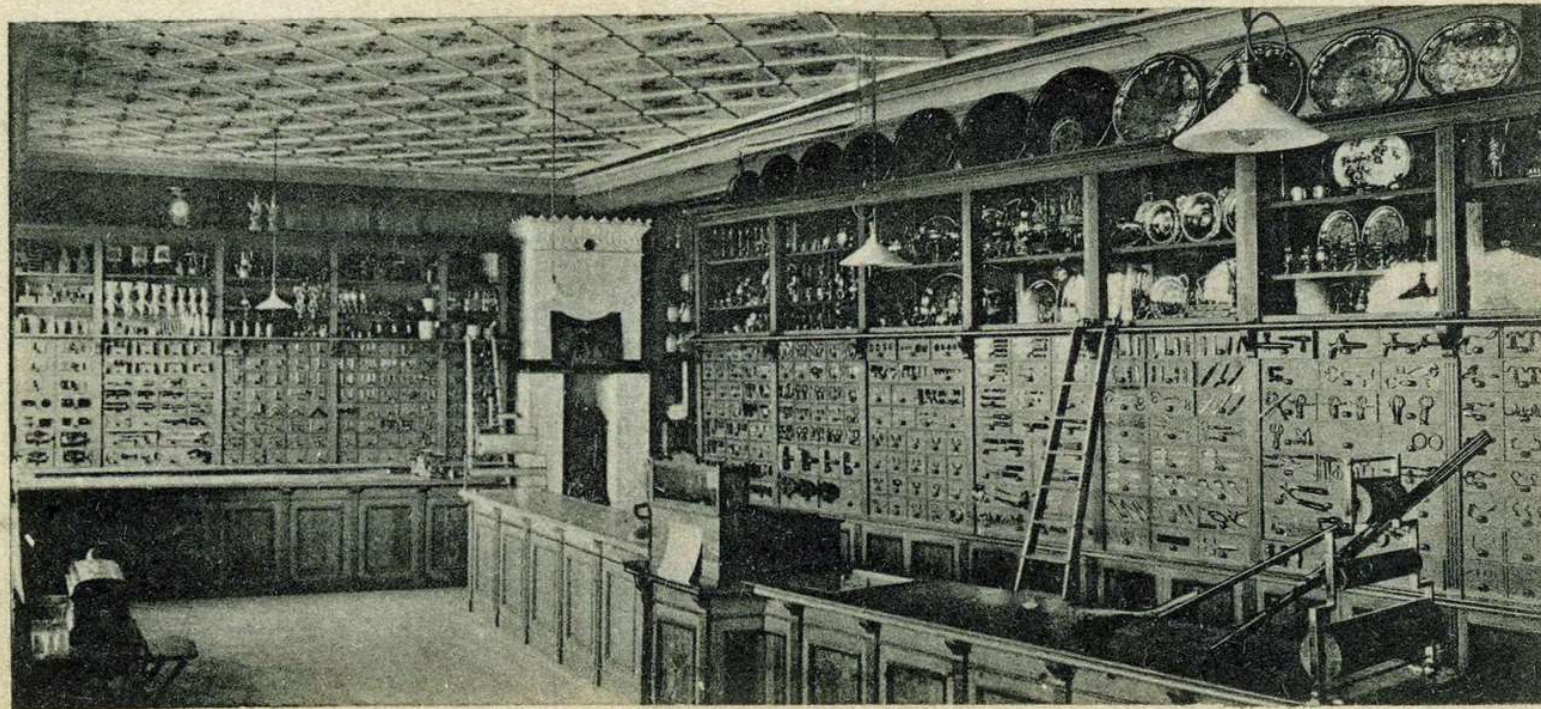
GODT
NYTT
ÅR!

G. A. Anderssons Järnvaruaffär.

TILLÖNSKAS AF

TRANÅS

G. A. ANDERSSONS JÄRNVARUAFFÄR

Storgatan 24, vykort från 1904. Huset uppfört 1903 och kallades för Wigéns huset. Järnhandlaren Andersson hade butiken till vänster där Intersport nu finns och till höger hade Wigéns sin modeaffär. Man kan fortfarande se det vackra innertaket i Intersportbutiken.

Storgatan.

Tranås.

Det lilla huset, till vänster, är Storgatan 37. Här fanns Dahlströms gård med ladugård och svinstia, en lantlig idyll. Huset revs 1932 då köpman Sven Andersson byggde den fastighet där tandläkare Agging, Håbes färg och Monarks cykelaffär har funnits. Nästa hus är Sandbergs pappershandel i korsningen Storgatan - Missionsgatan, där Köpmännens hus nu finns.

Huset närmast, Storgatan 41, byggdes av G.O. Johansson som drev en bokhandel och utlåning av böcker. Från 1904 fanns här Oskar Oséns Herr och Damskrädderi. Huset byggdes till mot Missionsgatan och Osén hade här butik och skrädderi i två våningar. 1949 byggdes fastigheten om och blev så småningom ICA:s Ringbaren med festvåning och allt. Huset revs 1977 för att ge plats åt Sparbankens bankpalats.

Storgatan någon gång på 20-talet, då den ännu inte är stenlagd. Korsningen Storgatan – Missionsgatan med Sandbergs bokhandel till vänster och Oséns Manufaktur och klädesaffär rakt fram som senare blev Ringbaren. Vilka elegant klädda flanerande människor som man kan tro att fotografen Gottfr. Wahlgren placerat ut för att få en bra bild.

Tranås. Parti från Storgatan

Fredrika Mathilda Gyllenhammars fastighet revs vid sekelskiftet för att bereda plats för järnhandlare A.M. Carlssons bostad och affärsfastighet på Storgatan 32 och året var 1904. Huset till vänster om A.M.s byggdes i mitten av 1880-talet och köpts 1905 av E.A. Fång. Huset revs och en bostads och affärsfastighet byggdes av målarmästare Fång 1927. Fångs Färghandel startades i huset med gaveln mot gatan.

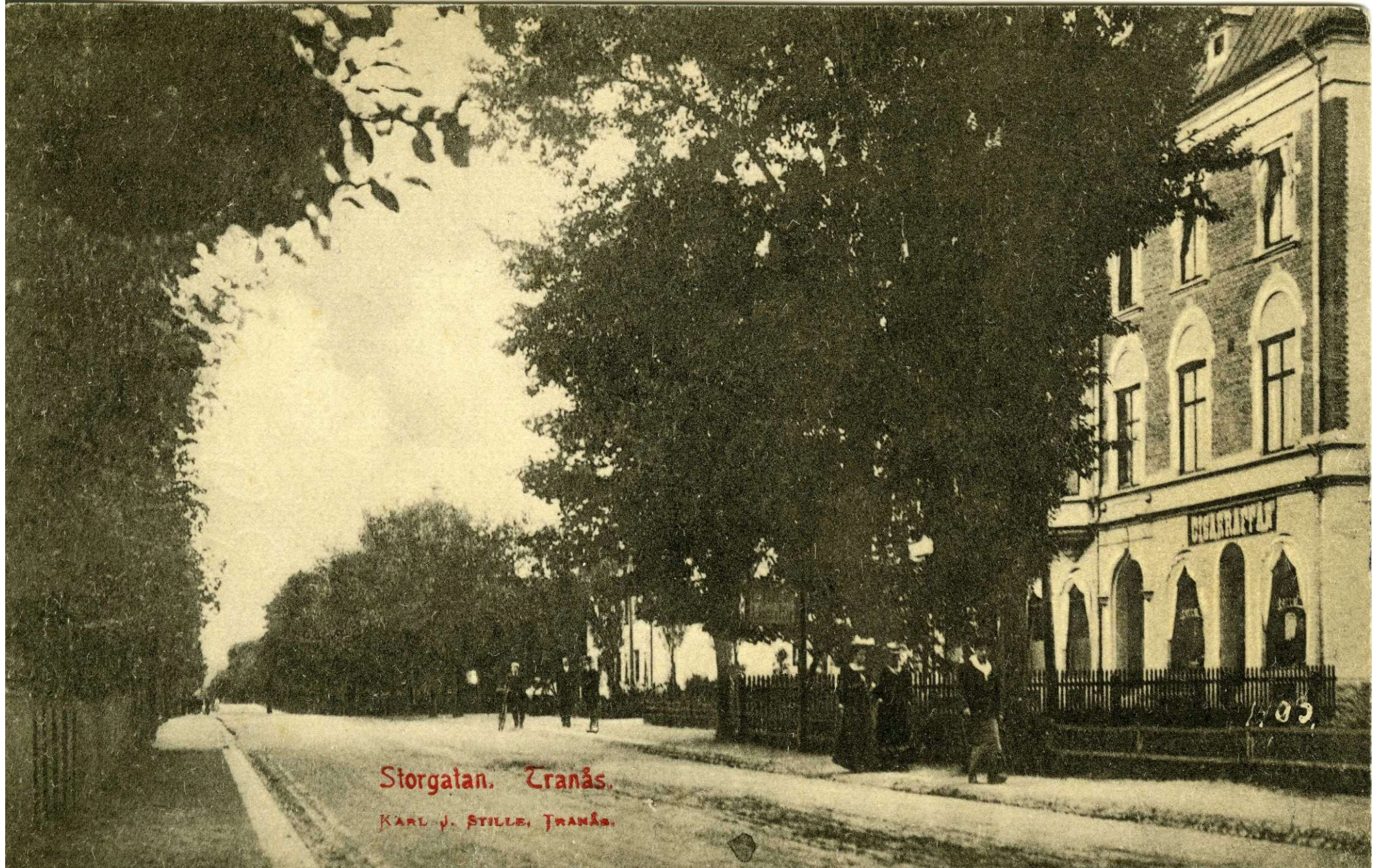

Tranås. Parti af Storgatan

Storgatan 36, här byggdes Stures färghall, idag Colorama. Nästa hus bakom träden är Kilanders i korsningen med Storgatan – Falkgatan. Därefter kommer det som i dag är Odd Fellow-huset. Ner till höger ser man Bryggeriet och efter Ågatan, nuvarande Piratens gata, ses Brandels och doktor Thams fastigheter. Bryggeriet revs 1974, tomten sanerades 1978 för Bergets servicehem som invigdes 1980.

Storgatan. Tranås.

KARL J. STILLE, TRANÅS.

Vykortet som är postat 1907 har en vy över Storgatan med bankhuset till höger, invigt 1902. Det var det första huset med vatten- och gasljusledningar i Tranås. Storgatan utgjorde landsvägen genom Tranås mot Eksjö och Gränna och var kantad mestadels av Almar och vackra trädgårdar framför husen.

Tranås. Storgatan mot norr.

FÖRLAG: KARL J. STILLE. BARDACH. FOTO.

Till vänster ses handelsman G. O. Johanssons fastighet Oden 48, Storgatan 41. Johansson bedrev här bokhandel och stans första lånebibliotek. Fastigheten byggdes senare om till ett hörnhus mot Missionsgatan och blev Oscar Oséns klädesaffär. I fastigheten, mot Storgatan, fanns också Ebba Liljeqvists modeaffär

Bankhuset Tranås

Tranås bankaktiebolags fastighet vid Storgatan 45 är ett förnämligt bankpalats. Under februari månad 1902 flyttade man in under eget tak. Till vänster fanns Telegrafverket på 2:a våningen och till höger var Hallbergs tobakshandel där man fick köa den 15:e varje månad för att köpa en penninglott. I huset fanns också Posten samt Odd Fellows från början av 1920-talet. Senare kom Hultenheims kafé in i lokalen till vänster.

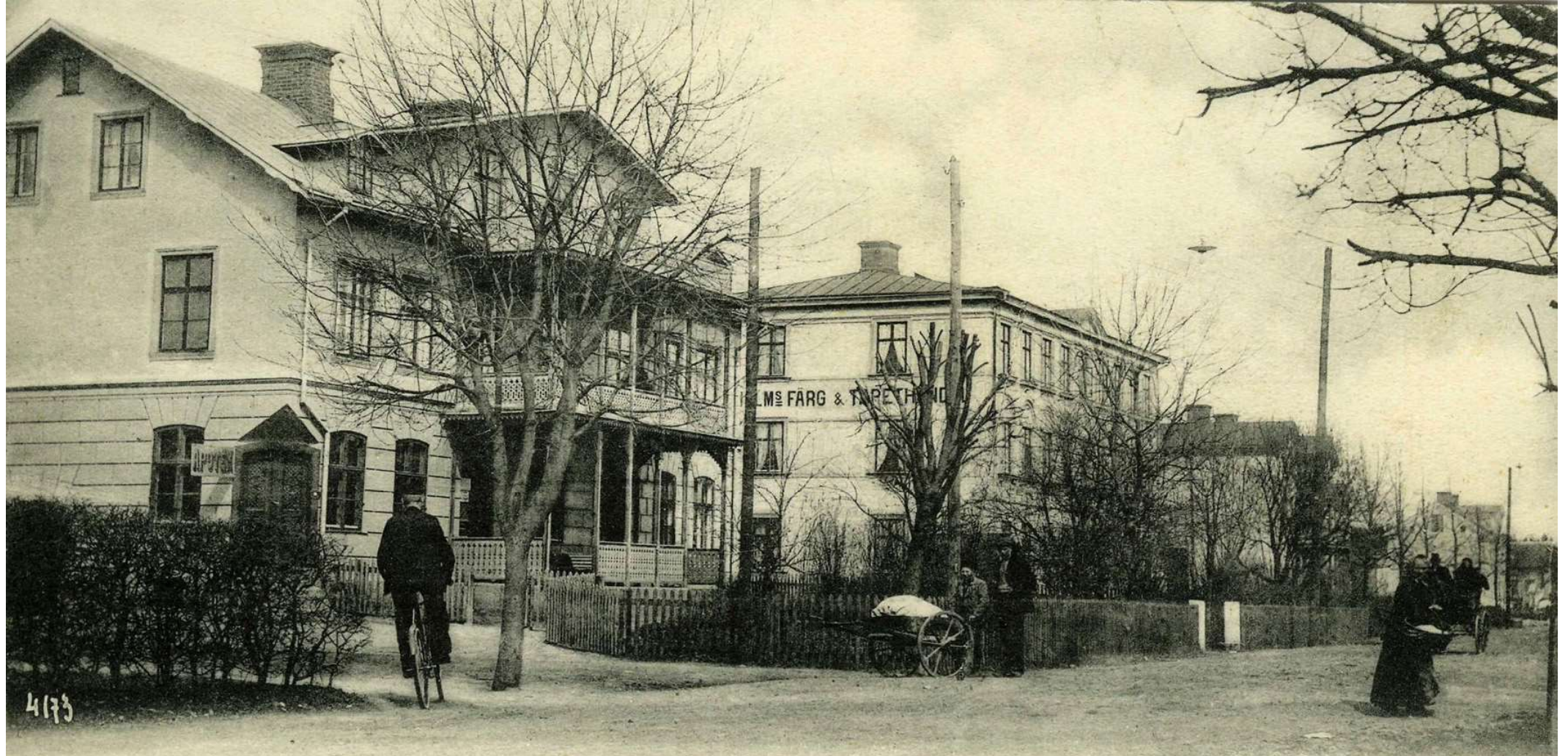
Storgatan, Tranås.

Storgatan 49 Hellkvistagården. Foto Erik Österberg

Huset byggdes 1875 av handlanden JA Ekmark, som kom från Västra Ryd till Tranås, endast 19 år gammal år 1870. I fastigheten bedrev han speceri- och diversehandel fram till slutet av 1880-talet då rörelsen togs över av Aug. Tengvall som överlät den 1905 till Sven Andersson. I nästa hus, Storgatan 47, har fotografen Erik Österberg haft sin ateljé.

Parti af Norra Storgatan

Tranås

*Lilla Cecilias Grd Tuleras hjärtligt af
Erik Österberg
Stora syster Alma.*

År 1888 fick innehavaren av apoteket i Boxholm tillstånd att inrätta en filial i Tranås. Den var först inrymd i en fastighet på Ågatan men flyttades efter något år till hörnet Storgatan 51 och Falkgatan. Skylten APOTEK syns på huset till vänster. Apoteket fick redan år 1888 namnet Örnen. Cyklisten kör in på Falkgatan mot järnvägsstation.

Parti af Storgatan. Tranås.

Storgatan 53, Centralhotellet byggdes av Johan Alfred Lindholm 1894. Ett vansinnesbygge enligt allmänheten eftersom höga hus då var synnerligen få. Men Lindholm lyckades och byggde så småningom ut åt söder. Blixt, Pettersson, Fredelin, Karlsson och Hildur Johansson heter några som drivit Centralhotellet, vars namn levde kvar till 1980 då det fick namnet Hotell Åberg.

Så här såg Storgatan ut 1902. Första huset är Storg 55 "Sko Amandas" eller "Spelevickes" hus, revs 1962 för Ica-hallen. Nästa hus är Centralhotellet, Storgatan 53. Observera gatans lervälling! Storgatan blev stenlagd åren 1928 – 1930.

Huset till höger är "Linges" byggt 1904 av Major Hjalmar von Heland. I huset bodde Frithiof Nilsson "Piraten" under åren 1921 till 31. Andra huset är det så kallade "Sjövistska fastigheten" som hade charkbutik i norra änden och här fanns Lindahls damkonfektion i den södra delen. Pastejket började sin tillverkning här i gårdshuset mot tidigare Ågatan.

Tranås. Skolhusen.

FÖRLAG: KARL J. STILLE. BARDACH FOTO.

Eriksbergsskolan, uppfördes 1884 delvis med medel från Erik Åbergs mor, till minne av sonens tragiska drunkning i Svartån 1882. Nästa hus Centralskolan byggdes 1903 och revs omkring 1980 för ett nytt polishus. I skolans andra våning fann en samlingsal, "Högtidssalen". Där hölls bl.a. högmässor, föreläsningar och konserter.

Till höger Storgatan 63, "Boqvistahuset", byggdes av smeden AP Eriksson 1903. Ett stort, vackert och charmigt hus som revs 1979 och här finns nu HSB:s hyreshus. I huset har funnits: 88-öres basaren, Lagerboden, Konsum norr, Päls Jonson, Östgötabanken, Bränt i veckan, mm.

TRANÅS. PARTI AF STORGATAN.

Förlag: Karl J. Stille.

Bilden är från korsningen Storgatan – Tranåskvarnsgatan mot söder. På ödetomten till höger byggdes Storgatan 63 år 1903. Tranåskvarnsgatan var på den tiden utfart mot Sommen och Trehörna.

Parti från norra Storgatan, Tranås.

”Boqvistahuset”, Storgatan 63, där Ångbageriet hade sin försäljningslokal till höger. Huset till höger på bilden revs i början av 1960-talet och här byggde Televerket sin stora byggnad. Till vänster går Tranåskvarnsgatan.

Ågatan, Tranås.

Ågatan 50 uppfördes omkring sekelskiftet av bryggmästare John Carlsson som var gift med bryggare Bergströms dotter. Bryggeriet och huset på Ågatan 50 köpte 1907 av Ernst Brandel. Bryggeriet drevs av familjen till 1960 då Pripps tog över. 1970 lades bryggeriet ned. Gatan heter idag Piratens gata.

Bilden är tagen från dåvarande Tingshuset mot norra änden av Ågatan (Piratens gata). Huset till vänster är Dr. Thams villa, Ågatan 52, Dr. Tham var kuranstaltens VD och chefsläkare. Nästa hus mot Svartån är grundläggare Gustavssons fastighet. Grundläggare Gustavsson har gjort stenarbetet på många av Tranås fina byggnader, t.ex. Tingshuset, Sparbankshuset, Romanäs sanatorie och Ydrebron. Den röda Tranåsgraniten togs från hans stenbrott vid Uvaberg och Ydrevägen.

Lura har man men trivligt
 på mig seg. man. smena
 triser trivligt. Lilla
 Lilla man legero blanda
 st. bygts. Bostadens dykhar
 f. det lera em. Leadet godt
 omly sigt dummigt. A. de
 glalm!

PARTI AF ÅGATAN VID LILLA TORGET, TRANÅS.

22/10 04.
 Har vid lilla torget varit på
 spegeln i huset & står där minna.
 Leat gummuden synes tarrippen. Frijs

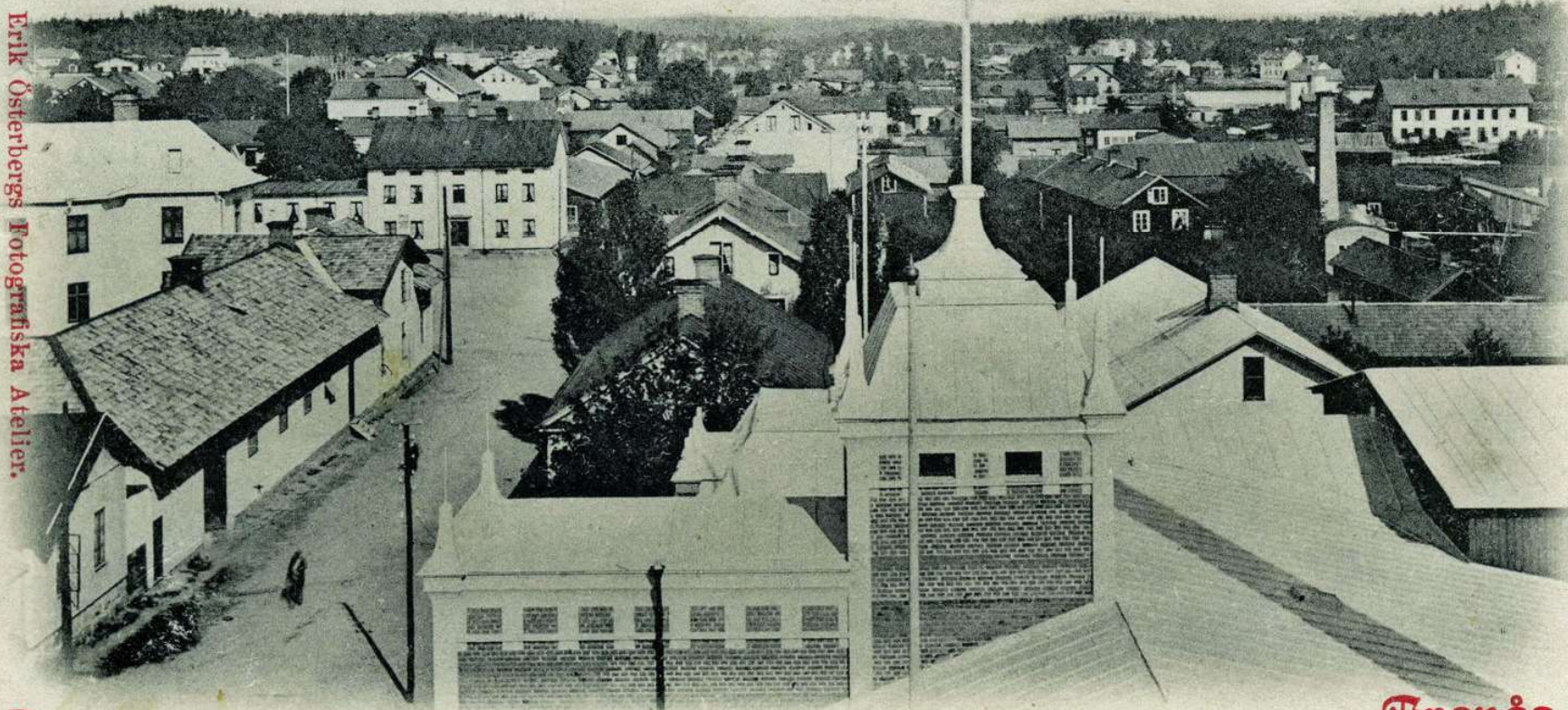
Foto. & förlag: Karl J. Stille,

Till vänster Adolfssons affär med gaveln mot Lilla torget, här har bl.a. varit skoaffär, systembolag och cykelverkstad. Tredje huset från vänster var Frälsningsarméns kårlokal från 1888 till 1921 och längst bort på Ågatan, mot söder ses Vattenkuranstalten.

En glad jul tillkörskas Herrskapet
af en Harnarro Kalle
Strasberg
1901.

Erik Österbergs Fotografiska Ateljer.

Panorama.

Tranås.

Bilden är tagen av Erik Österberg från den ett år gamla hotellbyggnaden vid Kuranstalten 1901. Här kan man se bebyggelsen efter Ågatan mot Lilla Torget.

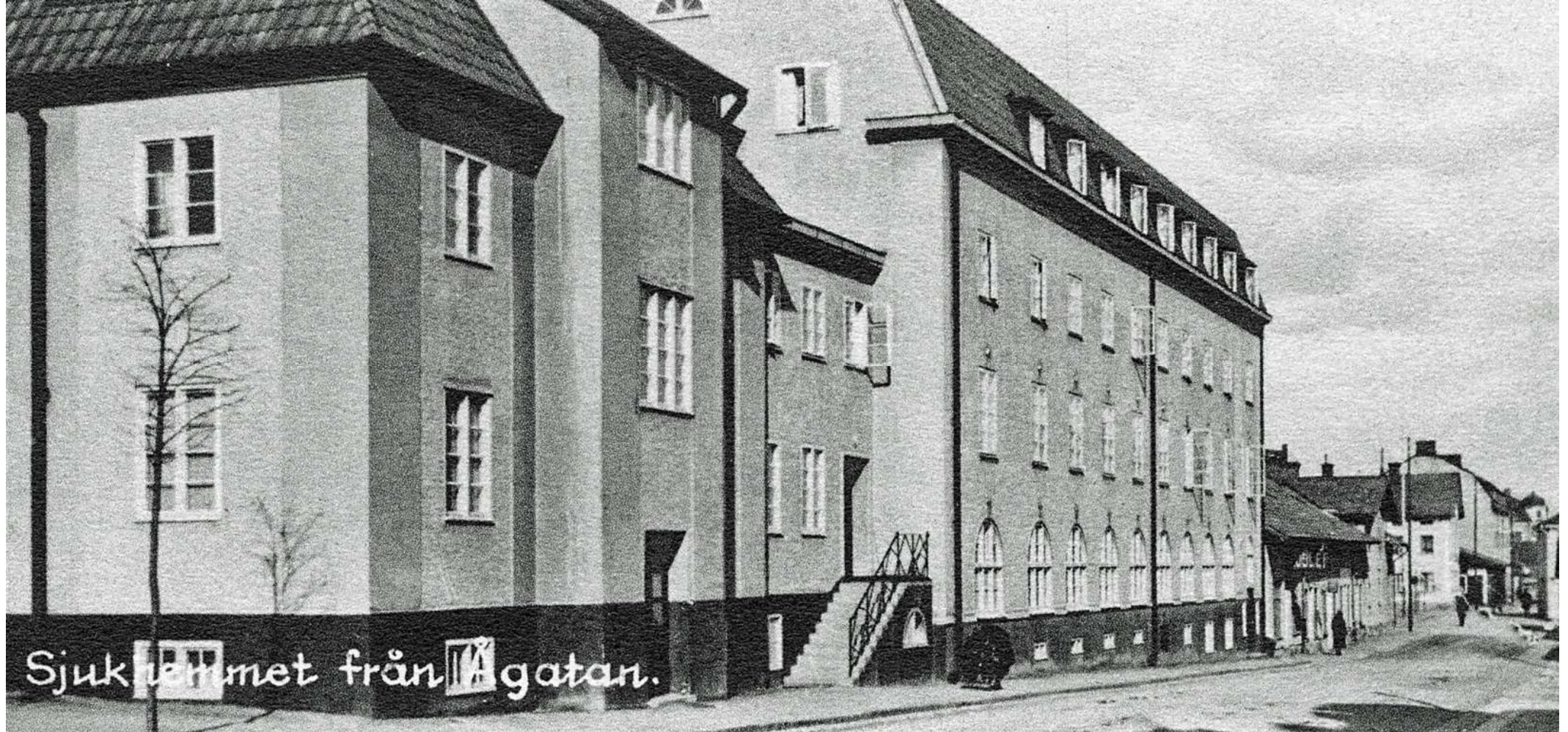

Panorama över Tranås.

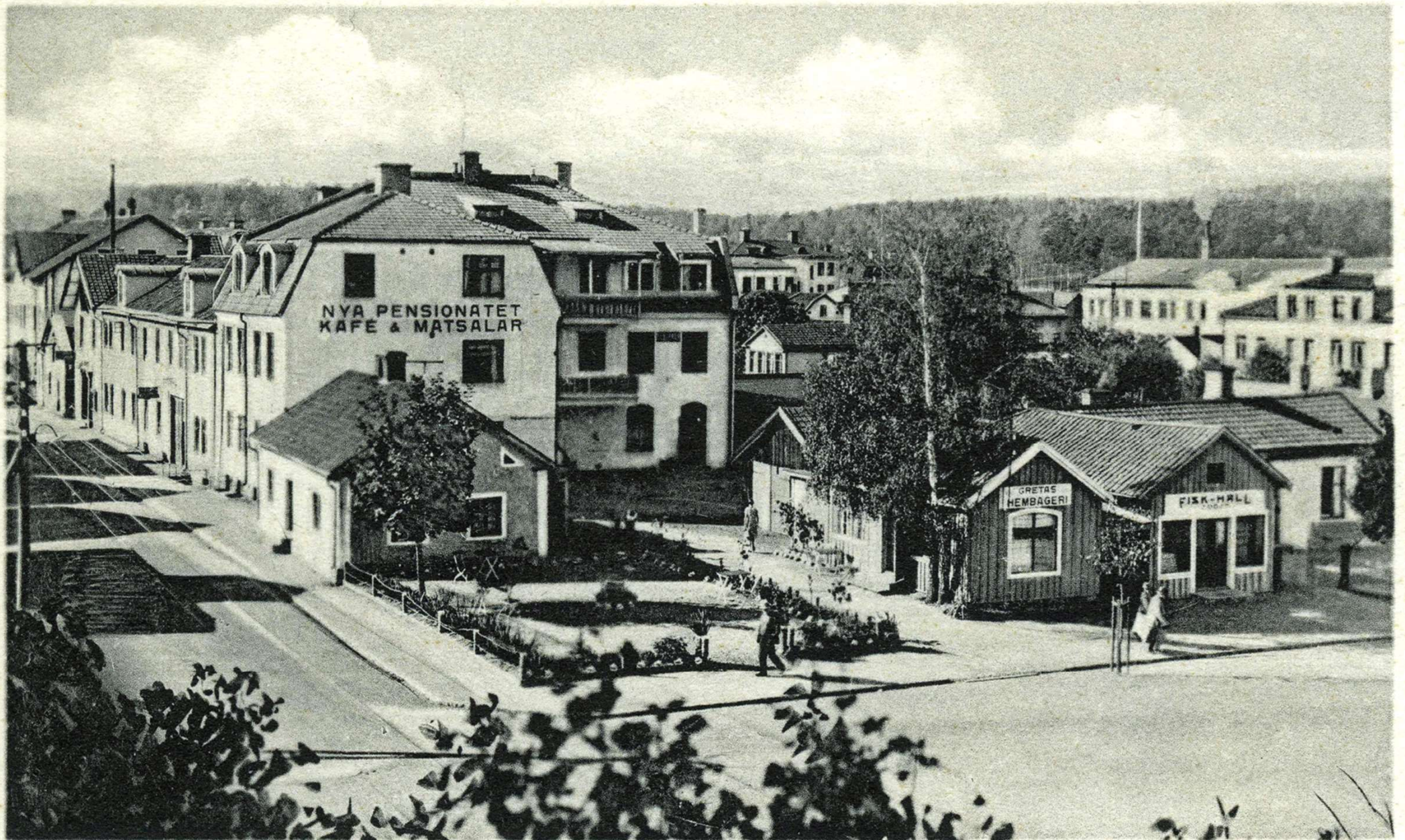
Bilden är tagen av Karl Stille från samma plats som förra vykortet, Kuranstaltens hotellbyggnad. Tittar vi bort på andra sidan av Lilla Torget så ser vi att nu är Wigéns huset färdigt vid Storgatan och fabriksbyggnaden mot Ågatan (1903). Längre fram där Ågatan korsar Missionsgatan bygger AM Karlsson ett större tegelhus med plats för möbelaffären "Heminredningen".

Till vänster ses det så kallade "Pensionshemmet", byggt 1916 av Vattenkuranstalten som drev verksamheten där på uppdrag av Kungliga pensionsstyrelsen, som senare blev Riksförsäkringsverket. Uppdragen växte och 1924 stod nästa hus färdigt, "Sjukhemmet", en stor byggnad mot Ågatan som ses på bilden. I nästa lilla hus Ågatan 11, hade Bosättningen utställning fram till mitten av 1950-talet, men är väl mest känt för att Stures Konst och Ramar fanns här tills huset revs.

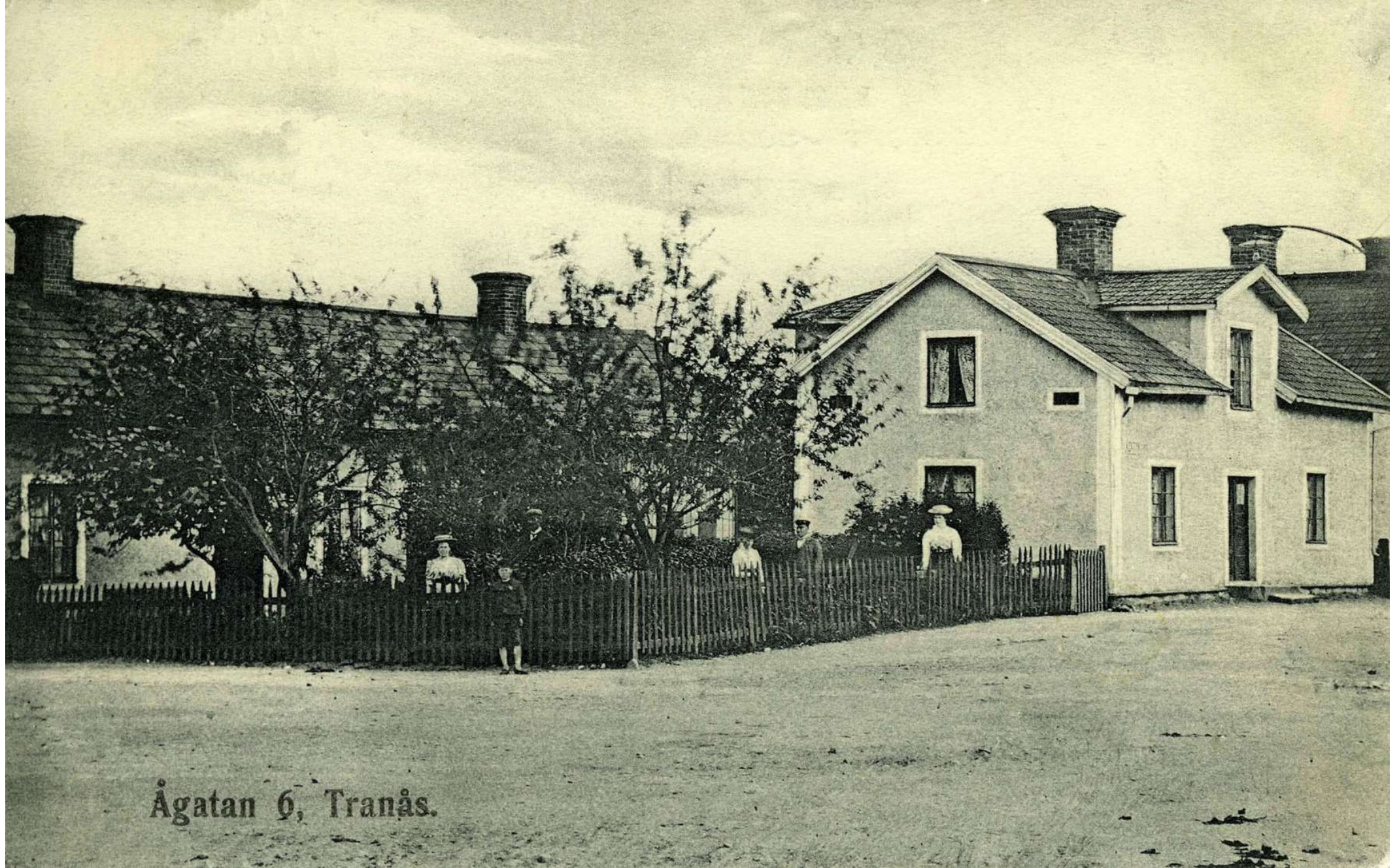

Tranås

Parti från Ågatan

Huset med texten Nya Pensionatet byggdes 1918 av J.W. Öst som kom till Tranås från Höreda och startade en läskedrycksfabrik i huset. Här fanns också kaffe Svea, som blev känt i hela landet p.g.a. ett dubbelmord 1921 i den s.k. friveckan. 1925 startade Nya Pensionatet som senare fick namnet Södermalms matsalar fram till 1963. Huset revs 1982.

Huset Ågatan 6 i korsningen med Smedjegatan kallades från början änkan Dorfs hus och ägdes från 1905 av Anna Pettersson. 1934 köptes huset av Hulda Andersson som bedrev en manufakturaffär i huset. Huset kallades därför för "Stuv-huldas" och revs 1981.

Tranås.

Strandparti från sjön Lommen (Hätte Udde).

Badviken vid Hätte Udde. När segelbåtsklubben bildades 1923 anlades här några bryggor för klubbens båtägare, men då stranden blev mer och mer besökt av badgäster flyttades klubbens verksamhet till det 1931 nybyggda klubbhuset Seglarvik

Siv Krau Ester.

Vy från Tranås. Sommen. Romanö. kära Sigrid
Tack för kortres vi kommer nu snart hem det skall
nu bli så fint att träffa eder igen är ert tryk hälsa alla
mätarna du förtär många härliga hälsningar till
Förstag: Erik Österberg.

Bilden tagen från Hätte stranden mot Romanö, som beboddes av professor Knut Ekvall med familj. Redan på 1890-talet hade familjen fem segelbåtar och eftersom det fanns en gaffelriggad sådan i familjens ägo kan det vara den som är med på bilden.

Tranås. Motif från sjön Sommen

Texten till följande fem vykort, med motiv från sjön Sommen, är hämtad från boken "Fornt och nytt från Norra Vedbo" och är ur dikten "Sommen". Boken gavs ut i november 1914.

Parti från Sommen, Tranås

"Vackraste sjö bland sjöar, blåögd och ren som ett barn, runt dina vikar och öar spinner min längtan sitt garn! Sjung för min lyssnande håg sången som bor i din våg!"

Tranås. Sommen

Vackraste sjö bland sjöar, alltid den samma som nu! Skogar och vikar och öar ingen kan famna som du där du kring uddar och stup breder ditt drömmande djup.

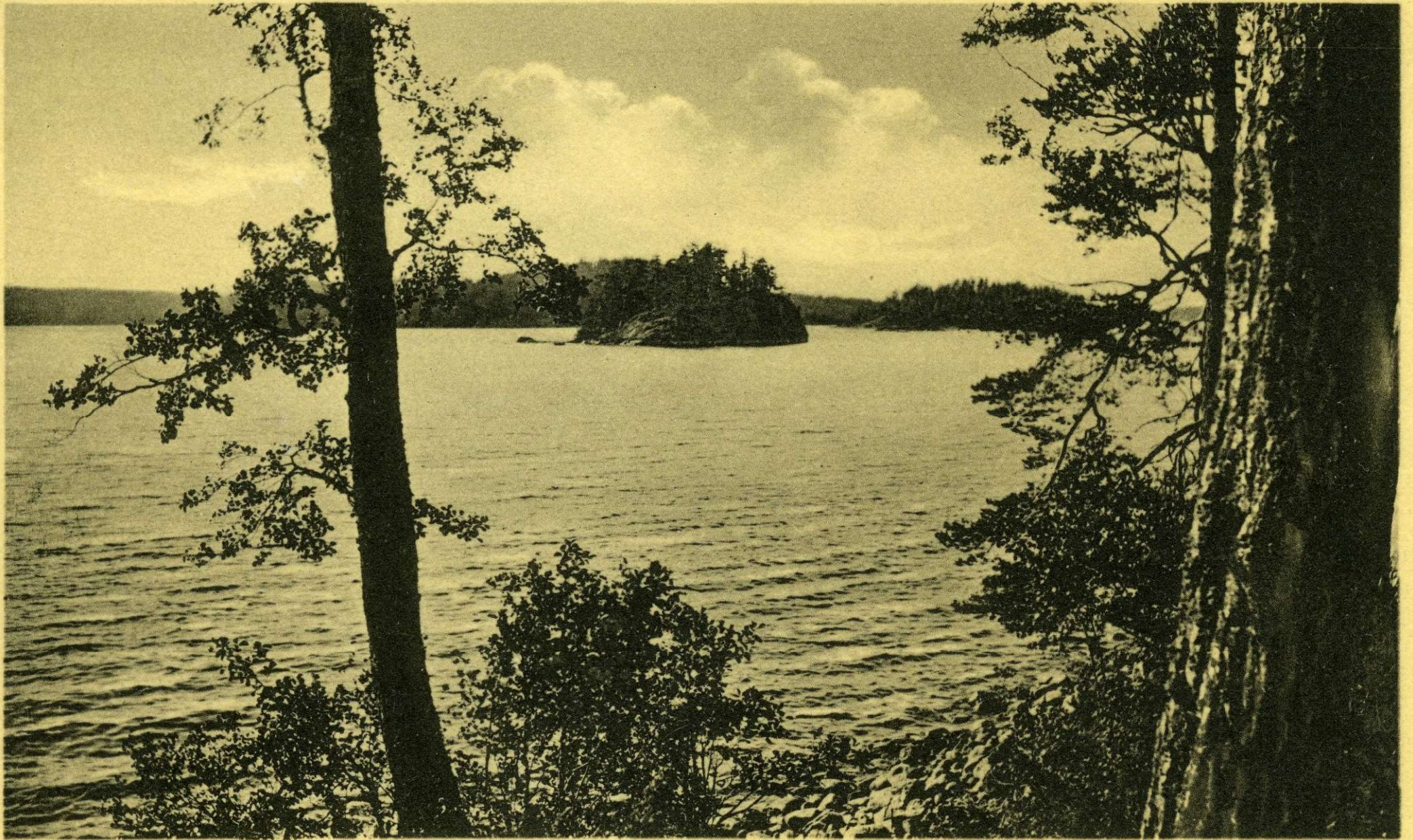

Svalön, Sommen, Tranås.

Sjöarnas kung utan like! Minns att den fagraste mön, som du har gömt i ditt rike solblond och ljuvlig och skön, bar mig som barn i sin famn! Sommenäs är hennes namn.

Parti från Blåvik, Sommen

Barndom och lycka! O, blommen än under snön i mitt hår! Blommen er sommar kring Sommen, ljuvliga, lyckliga år! Vaggen min längtan i land, böljor vid Sommenäs strand.

Från Storån
Sommen, Tranås

Vackraste sjö bland sjöar, Sommen, mitt modernearv! Runt dina drömmande öar
bar du i drömmen den slarv, vilken hur åren än gott blivit en drömmare blott.”

Tranås.

Vägen till Furulid & Romanäs.

Skoboviken och vägen ut mot Furulids pensionat, Röhälla gård och Romanäs sanatorium. Kanske är det Kaffestugan man ser till vänster?

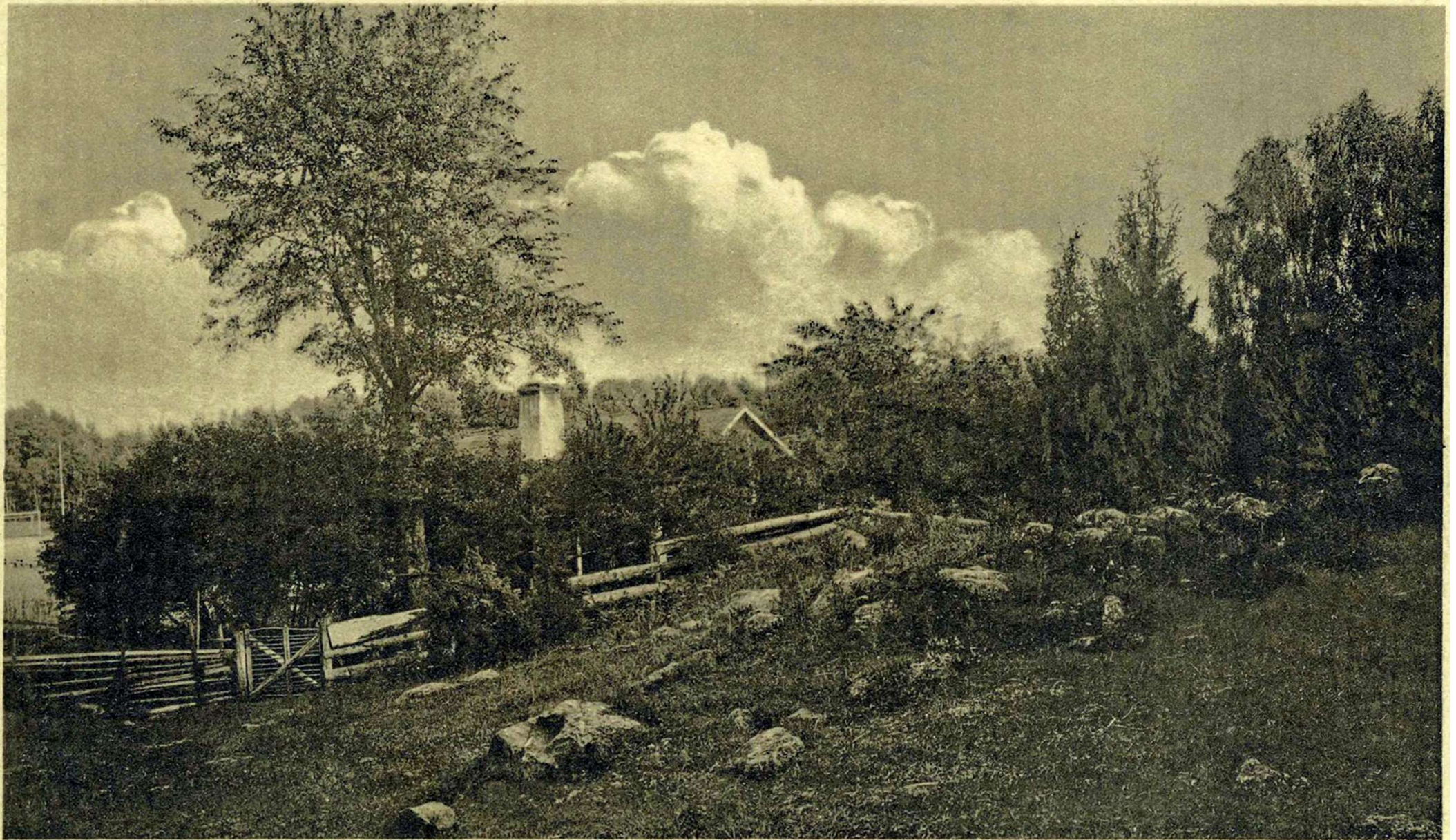

Romanäs Sanatorium, Tranås

Bilden är tagen från Torsudden över viken mot Romanäs sanatorium.

Wägen till "Trollsjön"
Trollsjön

Mårdastugan vid Ängaryds idrottsplats. Här började vägen till Trollsjön och kaffestugan.

Vägen till Trollsjön gick från
Mårdastugan över Mårdaplan fram till
kaffestugan och badplatsen.

Vägen till Fjällsjön.

För att komma till badplatsen fick
man gå runt eller klättra över berget.

Trollsjön, Tranås

Tranås.

Trollsjön, Gölen, Kaffetorp.

Kaffetorp låg vackert vid sjöns södra strand. Badplatsen finns fortfarande till vänster om berget. Dom modigaste killarna dök från den brantaste delen av berget.

Tranås. Kaffetorpet vid Trollsjön.

Kaffetorpet vid Trollsjön

Tranås. Trollsjön.

Serveringsborden vid Kaffestugan.

Trollsjön, Tranås.

Trollsjön, med ekan vid stranden nedanför Kaffetorpet.

Tranås. Trollsjön.

Trollsjön med kaffetorpet.

Kaffetorpet, Trollsjön, Tranås.

Här på Trollsjöns is spelades vintertid bandymatcher när Ängaryds uppspolade isparkett inte höll på vårkanten. Vid något tillfälle hade det satts ut gäddsaxar på isen när funktionärerna kom för att iordningställa planen för söndagens spel. Vid flera tillfällen var isen landlös så publiken fick hålla sig på strandkanten.

Vid Trollsjön finns även fastigheten Fjällvik som byggdes 1920 av farfar Stahre. Huset byggdes huvudsakligen av emballagevirke från Fordleveranser till Vagnfabriken. Lillstugan byggdes 1950 åt morfar i familjen för att bo i, och han hade också en snickarverkstad i källaren.

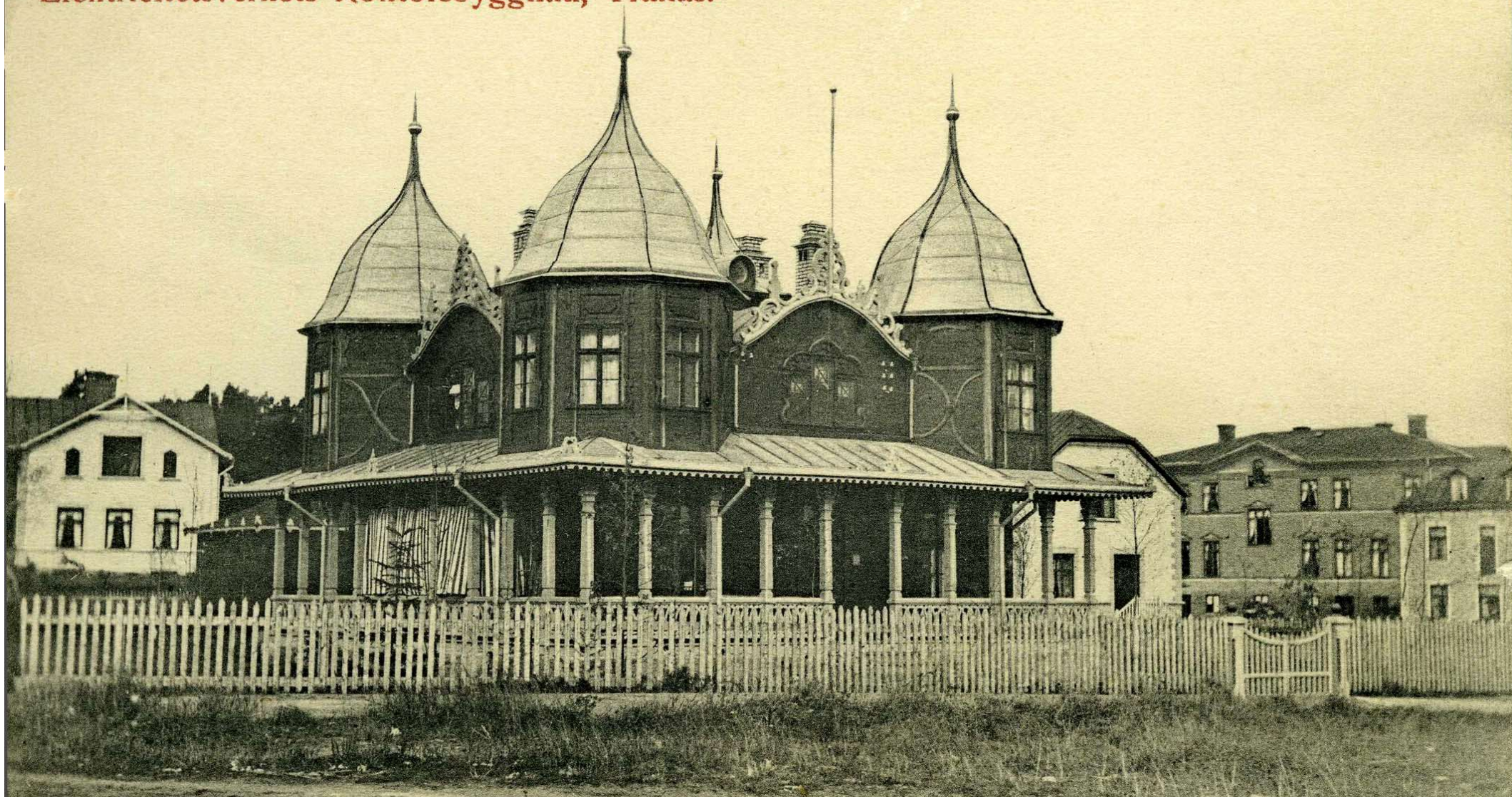
Tranås. Kaffestugan vid Trollsjön.

AKTA
FOTOGRAFI

Till vänster om Kaffestugan låg fastigheten Fjällvik.

Elektricitetsverkets Kontorsbyggnad, Tranås.

Säbyvägen 10. Huset byggdes i stil med Gripenbergs slott år 1904-05. Huset byggdes för Åsvallehults elbolags räkning till kontorshus, som ägdes av friherrarna Theodor och Edvard Hermelin samt löjtnanten Claes Filén. Huset som byggdes vid sekelskiftet skulle först stå i Sveaparken men fadern Axel Hermelin ändrade beslutet. Kraftverket såldes till staden 1909 och villan till Graah-Hagelbeck dessförinnan.